VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 68

THỨ SÁU

18.4.2025 (21.3 Ất Tỵ)

Số 47 (4181)

www.baovanhoa.vn

Email: baovanhoa@fpt.vn

Sáp nhập các xã, phường phải lưu ý khắc phục cả hai khuynh hướng [2]

HỘI NGHỊ THƯỢNG ĐỈNH P4G LẦN THỨ 4:

Việt Nam nỗ lực mạnh mẽ để chuyển đổi xanh bền vững [3]

GIẢI THƯỞNG KIẾN TRÚC QUỐC GIA 2024-2025:

Độc đáo, nhân văn, thiết thực cho cộng đồng

[5]

Sau hơn một thập kỷ, Giải thưởng Lớn Giải thưởng Kiến trúc quốc gia 2024-2025 được trao cho công trình Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam **Ảnh: TR.HUẤN**

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

"Anh em" với lãng phí

● **MINH TUỆ**

Mới đây, Thanh tra Chính phủ đã cho thấy hai dự án cơ sở 2 của Bệnh viện Bạch Mai và Việt Đức ở Hà Nam với số tiền đầu tư từ ngân sách nhà nước hàng ngàn tỉ đồng, xảy ra lãng phí lớn. Cuộc đấu tranh chống lãng phí, cùng với cuộc đấu tranh chống tham nhũng, được dư luận rất đồng tình và đang chờ đợi những xử lý rốt ráo, đạt hiệu quả cao.

(Xem tiếp trang 2)

"Luật Báo chí cần được xây dựng trên tinh thần quản trị" [8]

Đề nghị điều chỉnh quy hoạch mạng lưới cơ sở văn hóa và thể thao [9]

CHƯƠNG TRÌNH NGHỆ THUẬT ĐẶC BIỆT *MÙA XUÂN THỐNG NHẤT*:

Bản hòa âm của những khúc tráng ca bất tử [11]

Để thế hệ U17 là niềm tự hào trong tương lai [14]

Sáp nhập các xã, phường phải lưu ý khắc phục cả hai khuynh hướng

Hôm qua 17.4, Tổng Bí thư Tô Lâm cùng các thành viên Đoàn đại biểu Quốc hội thành phố Hà Nội, đơn vị bầu cử số 1, tiếp xúc cử tri các quận Ba Đình, Hai Bà Trưng, Đống Đa, trước kỳ họp thứ 9, Quốc hội khóa XV.

Tổng Bí thư Tô Lâm phát biểu trước cử tri — Ảnh: TTXVN

Sau khi lắng nghe các ý kiến phát biểu của cử tri, Tổng Bí thư Tô Lâm chia sẻ, trong bối cảnh tình hình thế giới, khu vực đang có những diễn biến phức tạp, gần đây nhất là tác động mạnh của chính sách thuế quan mới của Hoa Kỳ, đặt ra nhiều thách thức mới. Trung ương phải rà soát, xem xét lại tình hình kinh tế để củng cố nền kinh tế, gia tăng sức bền, khả năng chống đỡ, tăng cường thị trường trong nước, mở rộng thị trường quốc tế, tránh phụ thuộc, tránh bị động. Tuy có khó khăn, nhưng chúng ta kiên định mục tiêu tăng trưởng kinh tế đã đề ra.

Về việc sắp xếp đơn vị hành chính và tổ chức chính quyền địa phương 2 cấp, Tổng Bí thư cho biết, tất cả các công việc liên quan đang được thực hiện rất khẩn trương, không để chậm trễ, tiến độ được kiểm tra, kiểm soát từng ngày. Chính quyền địa phương sau sắp xếp phải bảo đảm tinh gọn, hiệu lực, hiệu quả, gần dân, sát dân, đáp ứng các yêu cầu quản trị xã hội hiện đại, thực hiện được các mục tiêu tăng trưởng nhanh, bền vững; tạo thế và lực mới cho nhiệm vụ bảo đảm quốc phòng, an ninh, đối ngoại; tạo đà và động lực cho phát triển kinh tế; chăm lo ngày một tốt hơn đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân. Tổng Bí thư lưu ý khắc phục cả 2 khuynh hướng: Sáp nhập các xã, phường quá rộng không quán xuyến được địa bàn, không chủ động phục vụ được nhân dân. Sáp nhập các xã, phường quá nhỏ, dẫn đến hạn chế về không gian, dư địa phát triển, đầu mối nhiều hơn dẫn đến cồng kềnh, kém hiệu quả.

Về dự thảo văn kiện Đại hội XIV của Đảng, Tổng Bí thư cho biết, văn kiện lần này bổ sung nhiều nội dung rất quan trọng, thể hiện tư duy, tầm nhìn mới trong phát triển đất nước. Nhất là những vấn đề cốt lõi như: "Xác lập mô hình tăng trưởng mới"; "xây dựng nền giáo dục quốc dân hiện đại, ngang tầm khu vực và thế giới" "đột phá phát triển khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia"; phát triển kinh tế tư nhân là "một động lực quan trọng nhất của nền kinh tế quốc gia"… Thời gian tới, Trung ương sẽ tiếp tục lắng nghe để hoàn thiện, tới đây sẽ đưa dự thảo văn kiện về địa phương thảo luận góp ý, đồng thời lấy ý kiến để văn kiện đạt chất lượng cao nhất, ngắn gọn, dễ hiểu, dễ nhớ, dễ thực hiện, làm căn cứ để xây dựng, phát triển đất nước, nâng cao đời sống nhân dân trong giai đoạn mới.

Tại cuộc tiếp xúc, Tổng Bí thư Tô Lâm chia sẻ ba nhiệm vụ trọng tâm quan trọng của đất nước: Một là, bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam ổn định, hòa bình. Hai là, phát triển đất nước đạt được các mục tiêu đã đặt ra đến năm 2030, năm 2045 - 100 năm nhà nước Việt Nam độc lập, trở thành nước phát triển và có thu nhập cao. Ba là, nâng cao đời sống mọi mặt của nhân dân, thực hiện những điều mong muốn của Bác Hồ là ai cũng được ấm no, hạnh phúc, ai cũng được học hành...

P.V (tổng hợp)

"Anh em"...

(Tiếp theo trang 1)

Câu hỏi đặt ra là, với số ngân sách rất lớn bỏ ra mà gây lãng phí, chủ đầu tư được nhà nước giao nhiệm vụ lại không cảm thấy xót xa hay sao? Giả sử như số tiền thuộc sở hữu của cá nhân anh, anh có để xảy ra tình trạng xây mà không sử dụng, nay xây mai đập, xây dựng nhiều năm rồi không thể sử dụng hay chăng? Chắc chắn là không. Lãng phí của công, đối với những người gây ra lãng phí hẳn là loại "tiền chùa", chẳng phải của ai, được chăng hay chớ, nói cho đúng là các chủ đầu tư được Nhà nước giao nhiệm vụ đã không hoàn thành nhiệm vụ, không hoàn thành nhiệm vụ vì họ không hề cảm thấy xót xa khi tài sản bị lãng phí.

Nếu là người cán bộ, công chức biết quý trọng đồng tiền do Nhà nước bỏ ra như chính tiền của mình, có lẽ không đến nỗi như vậy. "Anh em" của lãng phí chính là sự vô cảm. "Của mình thì giữ bo bo, của người thì để cho bò nó ăn", xử sự đối với tài sản của người khác và với của công đều như thế, là đặc thù của kẻ vô cảm. Và một "anh em" khác của lãng phí chính là tham nhũng. Nhiều người đều biết có những chuyện "chạy dự án", tác động chỗ nọ chỗ kia để có được dự án đầu tư. Vì sao có chuyện "chạy" dự án? Nếu vì việc chung, đem lại lợi ích cho cộng đồng thì không có gì phải nói, đằng này là bởi người làm chủ dự án có "phần" trong đó. Có xây mới có "xơi". Dự án làm chất lượng như thế nào, những người kiểu ấy không quan tâm, mà quan tâm là mình kiếm được bao nhiêu. Ở đây lãng phí lại có gốc từ tham nhũng, là "anh em" của tham nhũng. Cho nên cuộc chống lãng phí trong nhiều trường hợp hẳn không thể là một "cuộc" riêng, mà tất yếu nó phải gắn với chống tham nhũng.

Lại nghĩ, chống tham nhũng hay lãng phí nên bắt đầu bằng sự đề phòng, tựa như "phòng bệnh hơn chữa bệnh". Có nhiều cách để đề phòng. Một trụ sở cơ quan nếu không thực sự cần thiết thì không xây thêm, nay trùng tu mai sửa chữa. Những trang thiết bị, máy móc có quá nhiều so với nhu cầu thì không sắm. Phải xét duyệt kỹ lưỡng ở sự cần thiết của dự án. Trong khi dự án bước vào thực hiện, phải tuân thủ nghiêm quy định về công khai, minh bạch, từ khâu đấu thầu đến quá trình thi công, tư vấn giám sát. Tránh tình trạng phải đem ra kiểm tra xử lý thì sự việc đã rồi, đã hư hao khá nhiều. Giả như một dự án bệnh viện sau nhiều năm "đắp chiếu" mới được phát hiện, xử lý, thì có thu hồi được số tiền thất thoát cũng chỉ mới là một phần của sự lãng phí. Các hạng mục lâu năm không sử dụng sẽ bị hư hao, xuống cấp. Đặc biệt lãng phí thời gian là cái khó đo đếm được nhưng ắt không phải nhỏ. Hệ quả của nó là người bệnh đáng được đến đây chữa trị từ nhiều năm trước thì không được chữa.

Lãng phí là "anh em" với sự vô cảm và tham nhũng, nhiều khi không thể tách rời chúng ra, bởi nhiều trường hợp chúng hòa quyện vào nhau như một. Cuộc chống lãng phí cũng là cuộc chiến chống thói thờ ơ với tài sản của quốc dân, là chống tham nhũng, là chống lại những người làm trái với pháp luật, trái với đường lối, chủ trương của Đảng và Nhà nước, trộm nghĩ phải kiên trì và rốt ráo. Nếu không nó sẽ chực chờ quay trở lại. ■

Thẩm định đền thờ tại di tích Điểm cao 1015 và 1049 tỉnh Kon Tum

Bộ VHTTDL vừa có văn bản số 1617/BVHTTDL-DSVH về thẩm định Báo cáo KTKT xây dựng công trình đền thờ tại di tích Điểm cao 1015 và 1049, huyện Sa Thầy (Kon Tum). Văn bản cho biết, Bộ VHTTDL nhận được Tờ trình số 34/TTr-UBND ngày 8.4.2025 của UBND tỉnh Kon Tum đề nghị thẩm định dự án đầu tư xây dựng kèm theo hồ sơ Báo cáo KTKT của hạng mục công trình đền thờ tại di tích lịch sử quốc gia đặc biệt Điểm cao 1015 và Điểm cao 1049, huyện Sa Thầy, tỉnh Kon Tum.

Sau khi nghiên cứu, Bộ VHTTDL đã có ý kiến thẩm định với một số mục trong báo cáo. Cụ thể, thỏa thuận Báo cáo KTKT xây dựng công trình đền thờ tại di tích Điểm cao 1015 và Điểm cao 1049 (thuộc di tích Chiến thắng Đắk Tô - Tân Cảnh) có nội dung xây dựng hai đền thờ Anh hùng liệt sĩ tại Điểm cao 1015 và Điểm cao 1049, quy mô khoảng 24m2; tôn tạo sân vườn liên quan. Tuy nhiên, cần điều chỉnh tên hồ sơ và hạng mục công trình thành Báo cáo KTKT tôn tạo khu vực nhà bia di tích, hạng mục: Tôn tạo, xây dựng Nhà tưởng niệm Anh hùng liệt sĩ (do tại Điểm cao 1015 và Điểm cao 1049 đang hiện hữu nhà bia di tích).

Bộ VHTTDL đề nghị UBND tỉnh Kon Tum chỉ đạo các cơ quan chức năng liên quan lưu ý về vị trí công trình tại Điểm cao 1049; hình thức các Nhà tưởng niệm và hồ sơ. Cụ thể, về vị trí công trình tại Điểm cao 1049, cần tính toán dịch chuyển về phía Đông Bắc (Nhà tưởng niệm nhìn ra khoảng sân giữa Nhà bia với cột cờ) để bờ nóc và đầu đao Nhà bia không hướng trực diện vào gian giữa Nhà tưởng niệm. Về hình thức các Nhà tưởng niệm, nên giảm độ cong vút của các góc mái. Trên bờ nóc chỉ làm kìm mái ở hai đầu và chi tiết "hổ phù đội mặt trời" ở giữa (không làm đôi rồng chầu trên bờ nóc, vì độ dài bờ nóc không đủ lớn). Nên sử dụng chữ Quốc ngữ ở các câu đối, hoành phi. Cân nhắc không đặt ảnh Bác Hồ trong khám thờ... **L.S**

Phát hiện giếng cổ độc đáo ở Bắc Giang

Mới đây, người dân ở thôn Hạc Lâm (xã Hương Lâm, huyện Hiệp Hòa, Bắc Giang) phát hiện một cấu trúc vuông có kè gỗ xung quanh khi cải tạo ao làng, được cho là giếng cổ. Độ sâu quan sát được bằng mắt khoảng 3m, tuy nhiên chưa xác định được độ sâu thực tế của đáy giếng. Đại diện thôn Hạc Lâm cho hay, nước trong ao làng từng được dùng cho sinh hoạt của người dân. Trải qua thời gian, cùng với sự phát triển của kinh tế, các gia đình có nguồn nước sạch nên ao trở thành nơi chứa nước mưa. Thời gian gần đây, bà con muốn cải tạo lại giúp không gian sạch đẹp hơn.

Sau phát hiện nói trên, người dân địa phương đã báo cáo sự việc lên UBND xã Hương Lâm và được đề nghị giữ nguyên hiện trạng, chờ chỉ đạo của cấp trên. Theo đánh giá nhanh của nhiều nhà nghiên cứu, mặc dù chưa thể xác định được niên đại nhưng những hình ảnh cho thấy giếng có cấu trúc hình vuông độc đáo. Tuy nhiên đây cũng không phải là kiểu giếng truyền thống của người Việt ở khu vực Bắc Bộ. Giếng vuông là đặc trưng của khu vực miền Trung, phân bố chủ yếu từ khu vực Quảng Bình đến Bình Thuận. Theo nhận định chuyên gia, giếng được phát hiện thuộc loại giếng mạch đứng, đào sâu xuống lòng đất, giúp giữ nước luôn sạch. Điều này cho thấy sự tiến bộ trong kỹ thuật đào giếng và cuộc sống văn minh của người dân thời xưa.

Vị trí giếng được tìm thấy trong quần thể di tích chùa Hạc Lâm cũng là một điểm đáng chú ý. Rất có thể ngoài cung cấp nước cho sinh hoạt thì giếng từng được dùng trong một số hoạt động văn hóa, tín ngưỡng. **NGỌC MINH**

HỘI NGHỊ THƯỢNG ĐỈNH P4G LẦN THỨ 4:

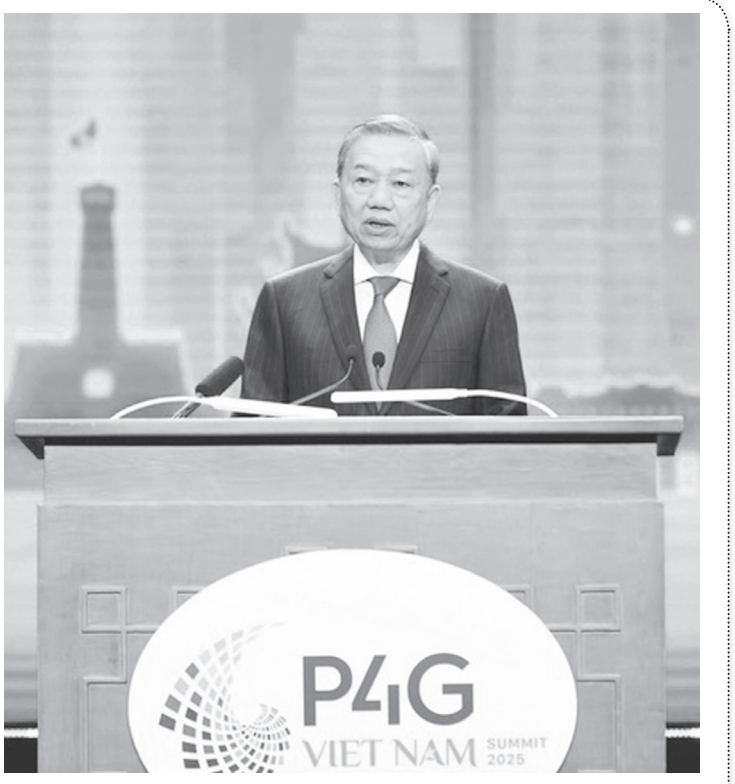
Việt Nam nỗ lực mạnh mẽ để chuyển đổi xanh bền vững

● **HỒNG NHUNG; ảnh: XUÂN TRẦN**

Phát biểu tại Hội nghị thượng đỉnh Diễn đàn Đối tác vì tăng trưởng xanh và mục tiêu toàn cầu 2030 (P4G) lần thứ 4, Tổng Bí thư Tô Lâm khẳng định, trước những chuyển biến to lớn, nhanh chóng mang tính thời đại, Việt Nam đang nỗ lực không ngừng vươn tới một kỷ nguyên phát triển giàu mạnh, thịnh vượng của dân tộc, sánh vai với các cường quốc trên thế giới...

Thủ tướng Phạm Minh Chính chủ trì Lễ đón chính thức các Đoàn khách quốc tế tham dự Hội nghị P4G Việt Nam năm 2025

"… Phát triển nhanh phải đi đôi với bền vững, hài hòa giữa phát triển kinh tế với văn hóa, xã hội, bảo vệ môi trường và thích ứng với biến đổi khí hậu; phát triển đất nước phải song hành với trách nhiệm quốc tế, đóng góp cho hòa bình, ổn định, phát triển của khu vực và thế giới, vì hạnh phúc của nhân loại, văn minh toàn cầu, hợp tác quốc tế trên nguyên tắc "các bên cùng thắng" và phát triển phải lấy người dân làm trung tâm, mục tiêu, động lực của mọi chính sách, chiến lược, nhân dân là người thụ hưởng các thành quả của phát triển."

(Tổng Bí thư TÔ LÂM)

Từ ngày 14-17.4, Hội nghị thượng đỉnh Diễn đàn Đối tác vì tăng trưởng xanh và mục tiêu toàn cầu 2030 (P4G) lần thứ 4 với chủ đề "Chuyển đổi xanh bền vững, lấy con người làm trung tâm" diễn ra tại Hà Nội. Hội nghị có sự tham dự của Tổng Bí thư Tô Lâm và Thủ tướng Phạm Minh Chính cùng hơn 1.000 đại biểu trong nước nước ngoài đến từ khoảng 40 quốc gia và các tổ chức quốc tế, và cộng đồng doanh nghiệp.

Đây là sự kiện quốc tế quan trọng thể hiện cam kết mạnh mẽ của Việt Nam trong việc thúc đẩy tăng trưởng xanh, phát triển bền vững và nâng cao vị thế quốc gia trên trường quốc tế. Chương trình hội nghị bao gồm nhiều hoạt động nổi bật như phiên thảo luận cấp cao theo chủ đề chính; đối thoại giữa doanh nghiệp và các nhà lãnh đạo với chủ đề "Hợp tác công - tư thúc đẩy đổi mới sáng tạo và phát triển bền vững" chủ trì bởi Thủ tướng Phạm Minh Chính…

Bảo đảm nguyên tắc "bền vững, bao trùm, hài hòa"

Phát biểu tại Lễ khai mạc, Tổng Bí thư Tô Lâm khẳng định, trước những chuyển biến to lớn, nhanh chóng mang tính thời đại ngày nay, Việt Nam đang nỗ lực không ngừng vươn tới một kỷ nguyên phát triển giàu mạnh, thịnh vượng của dân tộc, sánh vai với các cường quốc trên thế giới, xây dựng thành công xã hội xã hội chủ nghĩa vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh, hạnh phúc.

Tổng Bí thư nhấn mạnh hai mục tiêu chiến lược đến năm 2030 và năm 2045; xác định chặng đường hiện thực hóa các mục tiêu cần bảo đảm nguyên tắc "bền vững, bao trùm, hài hòa", trong đó, phát triển nhanh phải đi đôi với bền vững, hài hòa giữa phát triển kinh tế với văn hóa, xã hội, bảo vệ môi trường và thích ứng với biến đổi khí hậu; phát triển đất nước phải song hành với trách nhiệm quốc tế, đóng góp cho hòa bình, ổn định, phát triển của khu vực và thế giới, vì hạnh phúc của nhân loại, văn minh toàn cầu, hợp tác quốc tế trên nguyên tắc "các bên cùng thắng" và phát triển phải lấy người dân làm trung tâm, mục tiêu, động lực của mọi chính sách, chiến lược, nhân dân là người thụ hưởng các thành quả của phát triển.

Tổng Bí thư đưa ra các giải pháp chiến lược cho kỷ nguyên mới. Thứ nhất, thúc đẩy cải cách thể chế là đột phá của đột phá; tập trung cải cách, mở cửa, khơi thông các điểm nghẽn, giải phóng mọi nguồn lực cho phát triển, tạo điều kiện để các thành phần kinh tế cùng phát triển, trong đó chú ý đến kinh tế tư nhân; tạo điều kiện để hội nhập quốc tế sâu rộng hơn. Thứ hai, thúc đẩy phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia là đột phá quan trọng hàng đầu, là động lực chính để phát triển nhanh lực lượng sản xuất hiện đại, hoàn thiện quan hệ sản xuất, đổi mới phương thức quản trị quốc gia.

Phải trở thành một "vườn ươm ý tưởng"

Phát biểu khai mạc Hội nghị, Thủ tướng Phạm Minh Chính nhấn mạnh chặng đường chuyển đổi xanh của thế giới vừa qua đã để lại ba bài học kinh nghiệm quan trọng. Thứ nhất là cách tiếp cận toàn dân, toàn diện, toàn cầu, bao trùm, "không để ai bị bỏ lại phía sau". Thứ hai là nguyên tắc bình đẳng, công bằng, trách nhiệm, có tính đến điều kiện và năng lực khác nhau của các quốc gia. Thứ ba là vai trò then chốt của khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số đóng vai trò dẫn dắt của thị trường và vai trò nền tảng của nhận thức xã hội trong thúc đẩy chuyển đổi xanh.

Trên cương vị nước chủ nhà, Thủ tướng đề xuất Hội nghị tập trung thảo luận về các giải pháp thúc đẩy tư duy xanh, xây dựng cộng đồng xanh trách nhiệm và đẩy mạnh hợp tác quốc tế, phát huy các mô hình hợp tác nhiều bên, hợp tác Nam - Nam, Bắc - Nam, các khuôn khổ đa phương về tăng trưởng xanh. Thủ tướng bày tỏ hoan nghênh cách tiếp cận của P4G bắt đầu từ những dự án cụ thể, hiệu quả, mang tính lan tỏa, tạo động lực, truyền cảm hứng và kêu gọi các thành viên, đối tác tăng cường hợp tác để Diễn đàn thực sự trở thành một "vườn ươm ý tưởng", một "phòng thí nghiệm" quốc tế về phát triển bền vững và tăng trưởng xanh. Thủ tướng Chính phủ nhấn mạnh niềm tin mãnh liệt rằng tinh thần đoàn kết, đồng lòng, bản lĩnh vươn lên và trí tuệ sáng tạo của các quốc gia sẽ trở thành sức mạnh vô song, thúc đẩy chuyển đổi xanh và phát triển bao trùm, bền vững trên toàn cầu, tất cả vì con người, của con người và do con người, vì hạnh phúc, ấm no của mọi người dân.

Đánh giá cao vai trò của chủ nhà

Tại lễ khai mạc, các nhà lãnh đạo đánh giá cao vai trò chủ nhà của Việt Nam, cho rằng chủ đề Hội nghị thượng đỉnh P4G năm 2025 phản ánh xu thế và quan tâm chung của các nước.

Phó Tổng Thư ký Liên Hợp Quốc Amina Mohammed đề cao vai trò của hợp tác toàn cầu trong tiến trình chuyển đổi xanh và phát triển bền vững; vui mừng chia sẻ nhiều tín hiệu tích cực về vai trò lãnh đạo của các chính phủ, tổ chức xã hội, doanh nghiệp trong tiến trình chuyển đổi xanh. Đánh giá Việt Nam là một hình mẫu về chuyển đổi năng lượng và thu hút đầu tư trong bối cảnh thế giới khó khăn, Phó Tổng Thư ký Liên Hợp Quốc kêu gọi các quốc gia nâng cao hiệu quả sử dụng nguồn lực, thúc đẩy cải cách thể chế, phát triển hạ tầng bền vững và hài hòa các quy định về đầu tư, kinh doanh nhằm thúc đẩy phát triển bền vững và tăng trưởng xanh ở quy mô toàn cầu.

Thủ tướng Lào Sonexay Siphandone đánh giá cao vai trò của hợp tác P4G trong thúc đẩy quan hệ đối tác về tăng trưởng xanh và phát triển bền vững; chia sẻ dù là đất nước còn nhiều khó khăn, chịu tác động nặng nề của biến đổi khí hậu, không có biển và khả năng tiếp cận tài chính và công nghệ hạn chế, Lào cam kết mạnh mẽ và đã xây dựng các cơ chế, khuôn khổ quan trọng nhằm thúc đẩy tăng trưởng xanh quốc gia. Thủ tướng Lào chia sẻ thông điệp quan trọng, khẳng định cộng đồng quốc tế phải thực sự là một cộng đồng chung, nỗ lực hợp tác, tương trợ lẫn nhau để thu hẹp khoảng cách phát triển và cùng tiến tới hiện thực hóa các mục tiêu phát triển bền vững.

Thủ tướng Ethiopia Abiy Ahned Ali vui mừng chia sẻ với Hội nghị các kết quả tích cực trong phát triển giao thông xanh, sản xuất xanh, đô thị xanh. Thủ tướng đề nghị các quốc gia phát triển một cách tiếp cận mới, gắn hành động khí hậu với các mục tiêu cụ thể, tính tới các đối tượng dễ bị tổn thương, trong đó, các đối tác quốc tế cần tuân thủ các cam kết đã đề ra, tăng cường đầu tư, cung cấp tài chính, công nghệ, thúc đẩy các biện pháp về bảo tồn đa dạng sinh học và điều kiện tự nhiên của người dân địa phương tại các khu vực, đặc biệt là châu Phi. ■

TRIỆT PHÁ ĐƯỜNG DÂY SẢN XUẤT, BUÔN BÁN THUỐC TÂN DƯỢC GIẢ QUY MÔ "KHỦNG":

Bán ra thị trường số lượng lớn, thu lời ước 200 tỉ đồng

● **NGUYỄN LINH**

Sau một thời gian theo dõi và lập án đấu tranh, Phòng Cảnh sát kinh tế Công an tỉnh Thanh Hóa vừa triệt phá đường dây sản xuất, buôn bán thuốc tân dược giả quy mô lớn trên phạm vi toàn quốc, bắt giữ 14 đối tượng, thu giữ 10 tấn phụ gia, tá phẩm và hàng ngàn hộp thuốc giả.

Theo Công an tỉnh Thanh Hóa, qua công tác nắm tình hình trên không gian mạng, Phòng Cảnh sát kinh tế Công an tỉnh Thanh Hóa đã phát hiện trên địa bàn TP Thanh Hóa và một số địa phương khác có một nhóm đối tượng có dấu hiệu nghi vấn sản xuất, buôn bán hàng giả là thuốc chữa bệnh, thuốc phòng bệnh với nhiều thủ đoạn hết sức tinh vi.

Tiến hành lập án đấu tranh, chỉ trong một thời gian ngắn tập trung điều tra, Phòng Cảnh sát kinh tế Công an tỉnh Thanh Hóa đã thu thập đầy đủ tài liệu, chứng cứ, đồng thời huy động lực lượng, phối hợp khám xét khẩn cấp 6 địa điểm là nơi sản xuất, nơi làm việc, nơi cất giấu hàng hóa của các đối tượng trên địa bàn Hà Nội, TP.HCM và các tỉnh Vĩnh Phúc, Hưng Yên, An Giang, Đồng Tháp. Qua khám xét, lực lượng Công an đã thu giữ 21 loại thuốc tân dược, thuốc chữa xương khớp giả, gồm: 44 hộp thuốc Tetracyclin, 40 hộp thuốc Clorocid, 49 hộp thuốc Pharcoter, 52 hộp thuốc Neo-Codion; 1.232 hộp nhức khớp tê bại hoàn; 4.122 hộp Tui Hua Shen Jing Tong (thường gọi là thuốc thoái hóa Singapore); 2.285 hộp Trùng thảo sâm nhung bổ tỳ khai vị đại bổ hoàn; 1.923 hộp Profeessor's Pill (thường gọi là khớp xanh); 5.172 hộp Mujarhabat Kapsul (thường gọi là khớp xanh); 2.017 hộp thuốc Gai cốt hoàn; 930 hộp thuốc Tọa cốt thiên ma thống phong hoàn; 6.612 hộp thuốc Tuyết liên thiên ma bảo khớp hoàn; 1.014 hộp thuốc Phong tê nhức Bạch Xà Vương; 4.743 hộp thuốc Phong tê nhức Hổ Cốt Hoàn; 845 hộp thuốc đa xoang mũi; 4.012 hộp thuốc Viên vai cổ; 2.413 hộp thuốc Yuan Bone; 834 hộp thuốc thoái cốt hoàn plus; 515 hộp thuốc thoái hóa nhức khớp hoàn plus; 657 hộp thuốc thoát hóa tọa cốt đơn.

Ngoài số thuốc tân dược, thuốc chữa xương khớp giả, lực lượng Công an còn thu giữ nhiều loại nguyên vật liệu phục vụ sản xuất thuốc giả, gồm hơn 18.000 vỏ hộp các loại, 142 kg các loại viên hoàn, viên nén, bột. Nhiều máy móc, thiết bị phục vụ hoạt động sản xuất như dây chuyền sản xuất, máy ép, khuôn ép vỉ, băng keo dán và hàng nghìn các sản phẩm hàng hóa là thuốc chữa bệnh khác chưa xuất trình được hóa đơn, chứng từ chứng minh nguồn gốc xuất xứ. Tổng khối lượng thuốc tân dược giả và nguyên liệu để làm thuốc tân dược giả là gần 10 tấn.

Theo kết quả điều tra ban đầu, lợi dụng thói quen của người dân là tự kê đơn mua các loại thuốc chữa bệnh, cũng như sự thiếu hiểu biết khi tìm hiểu về nguồn gốc hàng hóa, nhất là nhu cầu của một bộ phận người tiêu dùng là người cao tuổi muốn mua và sử dụng các loại thuốc có tác dụng chữa bệnh về xương khớp, đau nhức, tê bại với giá thành rẻ, phù hợp với thu nhập của người cao tuổi và lợi dụng sơ hở trong công tác quản lý nhà nước đối với hoạt động kinh doanh dược phẩm tại các quầy thuốc, nhà thuốc. Cầm đầu đường dây là Nguyễn Tiến Đạt (SN 1991; ngụ chung cư Hapulico, quận Thanh Xuân, Hà Nội). Đạt đã câu kết với nhóm của Trịnh Doãn Giáo (SN 1985; ngụ quận Bình Tân, TP.HCM) là đối tượng cầm đầu đường dây sản xuất, buôn bán hàng giả là thuốc chữa bệnh, xương khớp đã đầu tư dây chuyền, máy móc sản xuất và nghiên cứu các thành phần của thuốc tân dược. Sau đó, bọn chúng đặt mua các nguyên liệu là dược phẩm, dược liệu, thảo mộc không rõ nguồn gốc, xuất xứ, thuê nhân công trộn lẫn nghiền thành bột, sử dụng máy móc đóng thành viên nang, ép vỉ, đóng gói thành phẩm bán ra thị trường qua các kênh phân phối.

Hàng ngàn hộp thuốc tân dược giả và dụng cụ dùng để sản xuất thuốc giả bị thu giữ
Ảnh: CÔNG AN THANH HÓA

Đường dây sản xuất, buôn bán thuốc tân dược giả quy mô lớn trên phạm vi toàn quốc vừa được triệt phá
Ảnh: CÔNG AN THANH HÓA

Nhóm đối tượng này sử dụng thủ đoạn phạm tội mới. Chúng không làm giả các sản phẩm đang lưu hành trên thị trường mà tự đặt ra tên thuốc và tên công ty, trong đó phần lớn có trụ sở "ảo" ở nước ngoài như Malaysia, Singapore… nhằm đánh lừa người tiêu dùng. Ngoài ra, các đối tượng thuê kho làm nơi sản xuất tại các khu vực vắng người qua lại, ngõ cụt, sâu trong hẻm. Sau đó, chúng thuê công nhân sản xuất là người nhà hoặc người quen, chủ yếu từ các địa phương khác. Trong quá trình sản xuất, công nhân ăn ở khép kín tại kho xưởng, không tiếp xúc với người dân xung quanh. Sau khi sản xuất, dưới vỏ bọc là nhân viên dược sĩ buôn bán thuốc cho các công ty dược, các đối tượng sử dụng mạng xã hội để quảng cáo, giới thiệu là "hàng xách tay". Để tạo niềm tin, ban đầu chúng trà trộn thuốc thật vào thuốc giả trước khi bán ra thị trường. Khi đã xây dựng được lượng khách hàng ổn định, các đối tượng chỉ bán thuốc giả do chính mình sản xuất, đối tượng khách hàng chủ yếu là dược sĩ kinh doanh thuốc tự do tại các chợ thuốc. Kể từ năm 2021 đến khi bị bắt, đường dây này đã bán ra thị trường số lượng thuốc giả rất lớn, số tiền thu lời bất chính ước tính gần 200 tỉ đồng.

Căn cứ tài liệu, chứng cứ thu thập được, Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an tỉnh Thanh Hóa (Phòng Cảnh sát kinh tế) đã ra Quyết định khởi tố vụ án, khởi tố bị can đối với 14 đối tượng liên quan đến đường dây sản xuất, buôn bán hàng giả là thuốc phòng bệnh, thuốc chữa bệnh. Hiện, vụ án đang được Công an tỉnh Thanh Hóa mở rộng điều tra, làm rõ. ■

Rà soát, xử lý các bất cập trong tổ chức giao thông đường bộ tại các tỉnh, thành phố

Cục Đường bộ Việt Nam (Bộ Xây dựng) vừa có công văn 864/CĐBVN-TCGT yêu cầu các Khu quản lý đường bộ, Sở xây dựng các địa phương khẩn trương rà soát, xử lý các tồn tại, bất cập trong tổ chức giao thông đường bộ. Cục yêu cầu các Khu Quản lý đường bộ I, II, III, IV; Sở Xây dựng các địa phương, Sở Xây dựng TP.HCM; Tổng công ty Đầu tư phát triển đường cao tốc Việt Nam (VEC); các nhà đầu tư, doanh nghiệp đầu tư xây dựng, quản lý, khai thác đường bộ theo hình thức BOT thực hiện chỉ đạo của Văn phòng Chính phủ tại Văn bản số 2838/VPCP-CN ngày 4.4.2025 về tiếp tục rà soát, xử lý các tồn tại, bất cập trong tổ chức giao thông đường bộ, để sớm hoàn thành báo cáo Chính phủ.

Cục Đường bộ Việt Nam đề nghị các cơ quan liên quan xử lý dứt điểm các bất cập đối với hệ thống đèn tín hiệu, biển báo hiệu đường bộ và các bất cập khác trên đường bộ, bảo đảm thuận tiện, không gây khó khăn cho người tham gia giao thông theo đúng quy định của pháp luật; hoàn thành trong tháng 4.2025 và gửi báo cáo về Cục trước ngày 5.5.2025. Các Khu Quản lý đường bộ, Sở Xây dựng các địa phương được Bộ Xây dựng giao quản lý quốc lộ là cơ quan ký hợp đồng dự án khẩn trương tổng rà soát, báo cáo bổ sung kết quả khắc phục hạn chế về biển báo hiệu đường bộ, đèn tín hiệu giao thông và các bất cập khác ảnh hưởng đến trật tự, an toàn giao thông. Đối với các hư hỏng, bất cập phức tạp, ngoài phạm vi công tác bảo dưỡng thường xuyên, khẩn trương lập phương án, khái toán kinh phí sửa chữa đột xuất hoặc đưa vào kế hoạch bảo trì năm 2025-2026 phù hợp.

Đối với hệ thống đường địa phương (bao gồm cả đường cao tốc, quốc lộ đã bàn giao cho địa phương quản lý, đường cao tốc, quốc lộ địa phương ký kết hợp đồng PPP), Cục đề nghị Sở Xây dựng các tỉnh, thành phố báo cáo bổ sung công tác khắc phục các điểm trông giữ xe trên đường bộ chưa bảo đảm trật tự, an toàn giao thông. Riêng các Sở Xây dựng chưa gửi báo cáo về Cục Đường bộ Việt Nam: Bà Rịa - Vũng Tàu, Cà Mau, Cần Thơ, Đồng Nai, Hậu Giang, Tây Ninh, Tiền Giang, Trà Vinh... khắc phục ngay các tồn tại, bất cập về báo hiệu đường bộ, tổ chức giao thông trên đường bộ thuộc phạm vi quản lý; tham mưu UBND tỉnh chỉ đạo các cơ quan liên quan khắc phục các bất cập ngoài phạm vi Sở Xây dựng quản lý.

B.N

GIẢI THƯỞNG KIẾN TRÚC QUỐC GIA 2024-2025:

Độc đáo, nhân văn, thiết thực cho cộng đồng

● **NGÂN ANH**

Giải thưởng Kiến trúc Quốc gia 2024-2025 đã gọi tên nhiều công trình mang dấu ấn đậm nét ở các hạng mục cao nhất: Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam; Khu tái thiết Làng Nủ (xã Phúc Khánh, huyện Bảo Yên) và Nậm Tông (xã Nậm Lúc, huyện Bắc Hà); Cà phê Xã (Đắk Lắk - năm 2023)...

Độc đáo, nhân văn và thiết thực cho cộng đồng, những thiết kế kiến trúc được vinh danh cũng là những công trình văn hóa mang ý nghĩa biểu tượng thời đại, sớm có vị trí trong đời sống cộng đồng.

Công trình Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam — Ảnh: VŨ ĐỨC ANH

Khu tái thiết làng Nủ và Nâm Tông — Ảnh: TẠP *CHÍ KIẾN TRÚC*

Giải thưởng Lớn thứ hai sau hơn một thập kỷ

Giải thưởng Lớn Giải thưởng Kiến trúc Quốc gia 2024-2025 được trao cho công trình Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam là thông tin nức lòng công chúng. Không chỉ bởi thiết kế độc đáo, quy mô đồ sộ, hoành tráng mà còn bởi "giá trị sống" của một thiết chế văn hóa được cộng đồng mong đợi bấy lâu.

Hội đồng Giám khảo đánh giá, công trình kiến trúc Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam cho thấy quy mô đồ sộ, đầu tư lớn và đầy tâm huyết. Công trình không chỉ bảo đảm về chất lượng thiết kế, thi công mà còn chứa đựng giá trị xã hội sâu sắc. Đặc biệt, sau Giải thưởng Lớn đầu tiên được trao năm 2014 cho công trình Nhà Quốc hội, đến nay, sau hơn một thập kỷ phát triển của nền kiến trúc, Giải thưởng Kiến trúc Quốc gia mới tìm được công trình xứng đáng để trao Giải thưởng Lớn thứ hai. Ở hạng mục Kiến trúc công cộng, Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam sau mở cửa đã sớm khẳng định sức thu hút đối với du khách trong và ngoài nước. Gánh vác trọng trách khắc họa, tái hiện sinh động hành trình dựng nước và giữ nước qua nhiều cuộc đấu tranh chống ngoại xâm lẫy lừng của dân tộc, công trình Bảo tàng cũng tạo dấu ấn kiến trúc với những thiết kế vượt trội, mang ngôn ngữ và tầm vóc thời đại.

Sử dụng hình thức kiến trúc đơn giản, chắt lọc về ngôn ngữ, các chuyên gia kiến trúc hàng đầu nhận định, "điểm cộng" của thiết kế bảo tàng ở chỗ ý tưởng độc đáo, khai thác hợp lý đặc trưng văn hóa, lịch sử chống ngoại xâm của người Việt Nam với truyền thuyết về "Nỏ thần An Dương Vương". Điều này làm tăng thêm giá trị giáo dục về sự tri ân và lòng yêu nước của người Việt Nam. Thiết kế mặt tiền được tạo nên từ dãy cột tinh giản, gợi cảm giác uy nghiêm và tôn kính. Chỉ với một chiếc trụ nhưng các KTS đã tạo nên cả một ngôi đền. Tổng mặt bằng quy hoạch là giải pháp kết nối hợp lý công trình bảo tàng với cảnh quan xung quanh như một công viên, đáp ứng nhu cầu trưng bày và hoạt động đa dạng ngoài trời của cộng đồng.

Đặc biệt, phần "lõi" vốn được xem là "linh hồn" của các thiết chế bảo tàng, không gian này có thể xem như là một đáp án hoàn hảo, đáp ứng những trông chờ của công chúng bấy lâu. Với quan điểm lấy con người, chủ nhân của lịch sử làm trung tâm, các không gian triển lãm nhấn mạnh đặc trưng bản sắc văn hóa quân sự Việt Nam, bảo đảm tính chính trị và khoa học, tính dân tộc và hiện đại, tính cơ bản và hệ thống, kết hợp trưng bày theo tiến trình lịch sử với trưng bày các chuyên ngành quân sự, các chuyên đề và sưu tập. Điểm lý thú là các không gian chờ, không gian để công chúng trải nghiệm, khám phá và sáng tạo.

Theo KTS Trịnh Việt A, thiết kế Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam như một hành trình tìm về chính mình. Các KTS đã dành 7 năm chuẩn bị các tư liệu và với họ, công việc thiết kế bảo tàng có quy mô mang tầm quốc gia này là niềm tự hào và trách nhiệm lớn lao.

Những biểu tượng mang tâm hồn dân tộc

Khu tái thiết làng Nủ và Nậm Tông là công trình được trao giải Vàng, hạng mục Kiến trúc công cộng. Đây cũng là một tác phẩm dấu ấn tạo sức lan tỏa, thu hút sự chú ý của dư luận tại Giải thưởng Kiến trúc Quốc gia 2024-2025. Mang giá trị nhân văn sâu sắc, Khu tái thiết làng Nủ (xã Phúc Khánh, huyện Bảo Yên) và Nậm Tông (xã Nậm Lúc, huyện Bắc Hà) do nhóm KTS Hoàng Thúc Hào, Nguyễn Xuân Ngọc, Vũ Xuân Sơn và cộng sự thiết kế.

Khu tái định cư làng Nủ mới tại vùng đồi sim, cách làng Nủ cũ 2 km. Trên diện tích 10 ha, ngôi làng mới gồm 40 nhà sàn, nhà sinh hoạt cộng đồng và điểm trường mầm non kết hợp tiểu học. Quy hoạch tổng thể lấy nhà văn hóa, sân cộng đồng và điểm trường làm hạt nhân trung tâm. Các khu ở được phân bố thành các cụm dân cư nhỏ theo truyền thống người Tày. Các tuyến giao thông lên xuống nương theo địa hình, điểm kết giao thông là sân nhỏ, cũng là không gian cộng đồng ngắm cảnh chung. Những ngôi nhà tổ hợp trên các cốt cao độ khác nhau, tạo sự phong phú tự nhiên, tối ưu việc san gạt, giảm thiểu tác động bối cảnh.

Tôn trọng và lấy cảm hứng cho thiết kế từ những yếu tố văn hóa bản địa, các KTS lựa chọn phương án kiến trúc nhà ở và nhà sinh hoạt cộng đồng tiếp biến từ nhà sàn người Tày bản địa, nhà sàn "con song bốn bức" của vùng Bảo Yên. Nhà "con song bốn bức" là sản phẩm kiến trúc độc đáo, thể hiện sự hòa hợp của con người, thiên nhiên và văn hóa dân tộc. Nguồn gốc của ngôi nhà độc đáo này được hình thành từ năm 1962 bởi một thợ mộc tài ba là Ma Văn Tòng, sinh năm 1902 tự thiết kế và thi công. Khu tái thiết làng Nủ và Nậm Tông cũng được xem là công trình thể hiện trách nhiệm xã hội của giới kiến trúc nước nhà. Sau những mất mát không gì có thể bù đắp, khu tái thiết được hoàn thành và bàn giao cho người dân bản Nủ và Nậm Tông dịp cuối năm 2024 đã không thể ngăn được giọt nước mắt hạnh phúc. Chỉ sau 68 ngày đêm thần tốc, 55 căn nhà, 2 điểm trường, 2 nhà sinh hoạt cộng đồng, cùng hệ thống cơ sở hạ tầng làng Nủ và Nậm Tông cơ bản đã hoàn thành. Ngôi làng là nơi "an cư lạc nghiệp" mới cho bà con. Đối với những bàn tay vàng thiết kế, niềm hạnh phúc càng nhân lên gấp bội khi bằng tâm huyết và trách nhiệm, họ đã hoàn thành một công trình mang tâm hồn dân tộc, đóng góp thiết thực cho cộng đồng.

Nhiều thiết kế được vinh danh ở các hạng mục cao tại Giải thưởng năm nay cũng là những dấu ấn văn hóa sâu sắc trong đời sống cộng đồng. Công trình "Cà phê xã", giải Vàng ở hạng mục Kiến trúc công cộng được xem là lời giải cho bài toán duy trì sự hài hòa giữa kiến trúc mới và nếp sinh hoạt cộng đồng trong bối cảnh quá trình đô thị hóa đang diễn ra nhanh chóng. Tọa lạc tại xã Cư Ebur, khu vực ngoại ô TP Buôn Ma Thuột, nơi cư dân xóm Đạo lâu đời vẫn duy trì nếp sống xã hội gắn kết, nhóm thiết kế đã định hướng tạo nên một công trình kiến trúc không chỉ đáp ứng chức năng thương mại mà còn tôn vinh tinh thần đặc trưng địa phương. Mục tiêu đặt ra là duy trì sự hài hòa giữa kiến trúc mới và nếp sinh hoạt cộng đồng, đảm bảo công trình không làm mất đi giá trị văn hóa xã hội đã được hình thành qua nhiều thế hệ. Với ý nghĩa nhân văn này, "Cà phê xã" được đánh giá là công trình thương mại hoàn toàn có thể vượt lên trên vai trò kinh tế, trở thành một không gian công cộng ý nghĩa. Đây sẽ là nơi gặp gỡ, giao lưu, tăng cường gắn kết và tương tác xã hội giữa các thành viên trong cộng đồng. Thiết kế kiến trúc này cũng góp phần bảo tồn và làm phong phú thêm những giá trị nơi chốn, tạo nên một không gian hòa hợp giữa kiến trúc, con người và bối cảnh xã hội.

Giải thưởng Kiến trúc Quốc gia 2024-2025 đã nhận được 239 công trình, tác phẩm dự thi, trong đó hạng mục Nhà ở có 88 công trình; hạng mục Công trình công cộng có 65 công trình; hạng mục Kiến trúc công nghiệp, bảo tồn và thích ứng di sản có 8 công trình; hạng mục Kiến trúc nội - ngoại thất có 27 công trình; hạng mục Kiến trúc cảnh quan có 9 công trình; hạng mục Quy hoạch có 29 dự án; hạng mục Ấn phẩm, nghiên cứu - lý luận phê bình kiến trúc có 13 tác phẩm. ■

Khát vọng nâng tầm từ hành động xanh

● NGUYỄN ANH

Trong bối cảnh ngành Du lịch toàn cầu phục hồi mạnh mẽ sau đại dịch Covid-19, khái niệm "du lịch xanh", "du lịch bền vững" không còn là một lựa chọn mang tính thời thượng, mà đã và đang trở thành hướng đi tất yếu, thậm chí là một tiêu chí bắt buộc trong chiến lược phát triển của nhiều quốc gia. Việt Nam cũng không nằm ngoài xu thế đó.

Điểm đến du lịch tâm linh - sinh thái Tùng Lâm, Yên Tử (Quảng Ninh) Ảnh: HÀ YÊN

Từ xu thế đến yêu cầu bắt buộc

Theo ông Patrick Haverman, Phó Trưởng đại diện Chương trình Phát triển Liên Hợp Quốc (UNDP) tại Việt Nam, du lịch là một động lực quan trọng để hiện thực hóa các Mục tiêu Phát triển Bền vững (SDGs). Tuy nhiên, để du lịch thực sự đóng vai trò dẫn dắt, tăng trưởng của ngành phải dựa trên nền tảng xanh, thân thiện với môi trường, công bằng với cộng đồng và có trách nhiệm với di sản thiên nhiên, văn hóa.

Năm 2024 đánh dấu một bước ngoặt với ngành du lịch Việt Nam khi đạt gần 18 triệu lượt khách quốc tế, phục vụ hơn 110 triệu lượt khách nội địa. Tuy nhiên, theo đại diện UNDP, những con số đó chỉ là nền móng. "Nâng tầm du lịch Việt Nam đòi hỏi một sự chuyển đổi căn bản hướng tới các hoạt động xanh", ông Haverman nhấn mạnh. Thực tế đã cho thấy, chuyển đổi xanh trong du lịch không chỉ giúp gia tăng giá trị sản phẩm và trải nghiệm cho du khách, mà còn là một "lá chắn" hiệu quả để bảo vệ môi trường sống, ứng phó biến đổi khí hậu và giữ gìn hệ sinh thái cho thế hệ mai sau.

Tại Khánh Hòa, mô hình Khu du lịch dã ngoại Làng Nhỏ đã trở thành ví dụ sống động cho sự chuyển đổi xanh hiệu quả, 80% điện năng sử dụng từ năng lượng mặt trời, các vật dụng đều tái chế hoặc thân thiện với môi trường, toàn bộ chuỗi dịch vụ được kiểm soát để giảm thiểu phát thải. "Tăng giá dịch vụ vì phải đầu tư cho chuyển đổi xanh không làm giảm sức hút, bởi du khách, đặc biệt là khách quốc tế ngày càng sẵn sàng chi trả cao hơn để đồng hành với các giá trị môi trường", bà Nguyễn Thị Thu Huyền, Điều phối viên quốc gia UNDP Việt Nam cho biết. Cùng quan điểm, ông Phạm Hà, Chủ tịch LuxGroup chia sẻ: "Chuyển đổi xanh có thể làm giá thành dịch vụ cao hơn, nhưng lại mở cánh cửa đến với những phân khúc khách hàng cao cấp từ châu Âu, Mỹ, những người sẵn sàng trả tiền cho các trải nghiệm thân thiện và có trách nhiệm với thiên nhiên".

Tuy nhiên, phát triển du lịch xanh, bền vững, nhất là hướng đến Net Zero hiện nay cũng còn gặp nhiều khó khăn. Việc đầu tư vào thiết bị tiết kiệm năng lượng, xử lý rác thải, vật tư thân thiện môi trường... đòi hỏi chi phí cao và thời gian hoàn vốn dài. Nhận thức chưa đồng đều trong chuỗi cung ứng và thị trường nên việc thuyết phục các đối tác, đặc biệt ở vùng sâu, vùng xa để cùng cam kết hành động vì tiêu chuẩn xanh vẫn đang là bài toán khó. Giá thành cao khiến sản phẩm du lịch bền vững khó tiếp cận thị trường đại chúng. Tại Việt Nam, các doanh nghiệp xanh chưa được hưởng ưu đãi cụ thể về thuế, tín dụng, đấu thầu sản phẩm hay tiếp cận thị trường, nhất là với doanh nghiệp nhỏ và vừa cũng có thể khiến nhiều doanh nghiệp chưa mặn mà với việc chuyển đổi sang du lịch xanh.

Nhãn Du lịch xanh VITA GREEN - cơ chế ghi nhận và lan tỏa

Để khuyến khích và hệ thống hóa nỗ lực chuyển đổi xanh trong ngành, Hiệp hội Du lịch Việt Nam đã xây dựng Bộ tiêu chí và Nhãn Du lịch xanh VITA GREEN, áp dụng cho bốn lĩnh vực then chốt: Điểm đến, lưu trú, lữ hành và dịch vụ ăn uống. "Doanh nghiệp được công nhận sẽ xếp theo ba cấp độ: Tiêu chuẩn, Nâng cao và Xuất sắc, tùy theo mức độ đáp ứng các tiêu chí phát triển xanh. Đây không chỉ là một công cụ đánh giá mà còn là cam kết công khai về trách nhiệm với du khách, cộng đồng và môi trường", ông Phùng Quang Thắng, Chủ tịch Liên chi hội du lịch xanh Việt Nam cho biết.

Trong lĩnh vực điểm đến, nhiều khu du lịch sinh thái nổi bật đã được ghi nhận như: Khu du lịch sinh thái Tràng An (Ninh Bình); Điểm đến du lịch tâm linh - sinh thái Tùng Lâm - Yên Tử (Quảng Ninh); Khu du lịch sinh thái Thung Nham (Ninh Bình); Khu du lịch Mộc Châu Island - Cầu kính Bạch Long (Sơn La); Khu du lịch Tâm linh - sinh thái Tây Yên Tử (Bắc Giang); Trung tâm Thương mại và Du lịch Dũng Tân (Thái Nguyên)... Các điểm đến này không chỉ hấp dẫn bởi vẻ đẹp cảnh quan hay giá trị văn hóa, mà còn bởi tư duy vận hành xanh, từ việc quản lý năng lượng, giảm thiểu rác thải nhựa, bảo tồn đa dạng sinh học cho đến kết nối cộng đồng địa phương.

Trong lĩnh vực lưu trú, nhiều thương hiệu đã khẳng định vị thế thông qua chuyển đổi xanh như: Khu tĩnh dưỡng Legacy Yên Tử Mgallery (Quảng Ninh); Khu nghỉ dưỡng Silk Sense Hội An (Quảng Nam); Khu nghỉ dưỡng H'mong Village (Hà Giang); Muine Bay Resort (Bình Thuận); Furama Resort (Đà Nẵng); Khách sạn Ninh Bình Legend; May Plaza (Thái Nguyên); Khách sạn Dolce by Wyndham Hanoi Golden Lake (Hà Nội); Thảo Nguyên Hotel & Resort (Sơn La); Khách sạn Nam Cường Hải Dương; Khách sạn Lam Giang (Nghệ An)... Dù ở cấp độ nào, những cơ sở này đều thể hiện cam kết mạnh mẽ trong sử dụng năng lượng tái tạo, thiết kế xanh, hạn chế nhựa dùng một lần và bảo tồn cảnh quan bản địa.

Trong lĩnh vực lữ hành, Công ty cổ phần Tập đoàn Sang trọng (Lux Travel DMC) và Vietnam TravelMart (Đà Nẵng) được vinh danh ở cấp độ Xuất sắc. Đây là những doanh nghiệp không chỉ thiết kế sản phẩm du lịch chất lượng cao mà còn đặt yếu tố môi trường, di sản và cộng đồng làm trung tâm trong từng hành trình. Lux Travel DMC đã tiên phong xây dựng chuỗi giá trị du lịch có trách nhiệm, từ phương tiện di chuyển, lựa chọn điểm lưu trú đến hoạt động trải nghiệm. Các đơn vị khác như: Công ty CP Du lịch và dịch vụ Hy vọng (Esperantotur); Công ty CP Đầu tư Du lịch Hà Nội; Công ty Sài Gòn Hòn Ngọc Tourist (Ninh Thuận); Công ty TNHH Du lịch và Sự kiện Tam Sinh (Ninh Bình) cũng có những bước tiến đáng kể trong áp dụng các tiêu chí xanh, được công nhận ở cấp độ Tiêu chuẩn và Nâng cao.

Không chỉ dừng ở lưu trú và lữ hành, các nhà hàng Thanh Nga Luxury và Thành Long (Ninh Bình) là những đại diện tiên phong trong lĩnh vực dịch vụ ăn uống đạt Nhãn Du lịch xanh cấp độ Nâng cao. Họ đã chủ động sử dụng nguyên liệu địa phương, giảm thiểu rác thải nhựa, thiết kế thực đơn gắn với bản sắc vùng miền và xây dựng môi trường ăn uống thân thiện.

Chuyển đổi xanh trong du lịch không phải là một trào lưu, càng không là một tuyên ngôn hình thức. Đó là hành trình dài với những cam kết cụ thể, giải pháp rõ ràng và sự đồng hành bền bỉ của cộng đồng doanh nghiệp, các cấp quản lý và cả người làm du lịch. Việc các mô hình xanh ngày càng xuất hiện nhiều và lan toả mạnh mẽ cho thấy du lịch xanh đã đi từ ý tưởng đến hành động, từ thử nghiệm đến mục tiêu bắt buộc. Quan trọng hơn, du lịch xanh đã trở thành một phần không thể thiếu trong khát vọng nâng tầm du lịch Việt Nam. ■

Ngày hội văn hóa, thể thao "Âm vang hồ Thác Bà"

Ngày hội văn hóa, thể thao "Âm vang hồ Thác Bà" huyện Yên Bình (Yên Bái) năm 2025 sẽ diễn ra từ 18.4 - 1.5. Ngày hội nhằm thiết thực chào mừng kỷ niệm 50 năm Ngày Giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước 30.4 và 139 năm Ngày Quốc tế Lao động 1.5.

Theo đó, Lễ khai mạc Ngày hội văn hóa, thể thao "Âm vang hồ Thác Bà" sẽ diễn ra các hoạt động giao lưu văn hóa, văn nghệ, nhảy dân vũ tại sân Nhà Văn hóa Trung tâm huyện vào 19h30, ngày 26.4; từ 18.4 - 1.5, huyện Yên Bình sẽ tổ chức các trò chơi dưới nước tại Khu du lịch sinh thái Công ty cổ phần Thương mại và Du lịch Thác Bà; tổ chức các giải thi đấu thể thao… tại các xã, thị trấn trên địa bàn huyện và du lịch khám phá danh thắng hồ Thác Bà tại các địa điểm như: Thủy điện Thác Bà, động Thủy Tiên, khám phá làng nghề truyền thống, các di tích, khu nghỉ dưỡng, điểm tham quan trải nghiệm trên hồ Thác Bà…

Ngày hội văn hóa, thể thao "Âm vang hồ Thác Bà", các hoạt động vui chơi, giải trí dưới nước huyện Yên Bình năm 2025 nhằm quảng bá, giới thiệu vẻ đẹp thiên nhiên, con người, các nét văn hóa truyền thống đặc sắc, các môn thể thao truyền thống của đồng bào các dân tộc trong huyện; các sản phẩm nông nghiệp tiêu biểu của huyện Yên Bình tới du khách trong và ngoài nước, góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế, nâng cao doanh thu từ hoạt động du lịch trên địa bàn huyện.

THU MINH

Vui tết Bun Huột Nặm với người Lào ở Mường Luân

● **QUỲNH VY - MINH HOÀNG; ảnh: MỘC TRÀ**

Xã Mường Luân, huyện Điện Biên Đông (Điện Biên) vừa tổ chức phục dựng Tết té nước (Bun Huột Nặm) của dân tộc Lào sau gần 50 năm với nhiều hoạt động văn hóa, văn nghệ hấp dẫn, thu hút đông đảo người dân và du khách đến tham quan, trải nghiệm. Việc phục dựng tết Bun Huột Nặm cũng nhằm thực hiện hiệu quả việc "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch" tại địa phương.

Nghi thức tắm Phật trên dòng sông Mã

Trước đây, tết té nước được cộng đồng người dân tộc Lào tại xã Mường Luân, huyện Điện Biên Đông tổ chức hằng năm. Đến khoảng những năm 1976, do tác động của chiến tranh, dịch chuyển, nên hai bức tượng Phật dưới chân tháp Mường Luân bị mất. Kể từ đó, tết Bun Huột Nặm ở Mường Luân mất đi nghi thức quan trọng nhất và dần mai một. Đến nay, UBND xã Mường Luân đã quyết định tổ chức phục dựng lễ hội này. Đây là một trong những lễ hội đặc sắc, mang đậm nét văn hóa - tâm linh độc đáo của dân tộc Lào.

Tết Bun Huột Nặm tại Mường Luân năm nay được tổ chức trong hai ngày, với phần lễ và phần hội. Ở phần lễ, mở đầu là nghi lễ tắm Phật, bà con dân bản khiêng Phật xuống dòng sông Mã, thực hiện các thao tác tắm rửa cho tượng bằng nước thơm. Nghi thức tắm tượng Phật tại dòng sông Mã kết thúc cũng là lúc đồng bào các dân tộc tại xã Mường Luân, nhất là cộng đồng người Lào được hòa mình dưới dòng sông, không phân biệt độ tuổi, già hay trẻ, gái trai họ nô nức té nước vào nhau thay cho những lời chúc tốt đẹp. Người nhỏ té nước vào người lớn thể hiện sự kính trọng, thay cho lời chúc sức khỏe. Bạn bè té nước nhau như gửi lời chúc may mắn, hạnh phúc cho đối phương. Hoạt động té nước tại sông là hoạt động sôi nổi và mang lại nhiều tiếng cười nhất trong tết Bun Huột Nặm của người Lào, càng được té ướt thì càng nhiều may mắn, vì theo quan niệm của người Lào, người nào càng được té nước nhiều, áo quần ướt đẫm thì sẽ gặp nhiều may mắn trong năm, đồng thời cũng như sự minh chứng là mình được nhiều người yêu mến.

Sau khi tượng Phật được tắm rửa dưới dòng sông, sẽ được di chuyển trở lại sân tháp để tắm lại nước thơm trước khi trở về vị trí cũ thanh tịnh tại chùa. Người Lào quan niệm rằng nghi thức tắm rửa cho Phật chính là giúp đồng bào, các phật tử hiểu được rằng trong bất kỳ hoàn cảnh hay xảy ra chuyện gì thì phải luôn giữ tư tưởng: Tâm tịnh, bình tĩnh, nhẹ nhõm, bình an. Cuộc sống này có vui sướng, có buồn đau, mà đừng vì sung sướng quá mà đắc ý. Và cũng đừng vì buồn đau mà bi quan. Một gáo nước tưới lên vai của Phật có thể giúp ta gột rửa hết những muộn phiền và giúp tâm nhẹ nhàng hơn.

Khấn xong, nước thơm sau khi tưới lên tượng Phật sẽ được phật tử vảy nước thơm về phía bà con dân bản và lúc này bà con dân bản sẽ hứng lại đem về và thoa lên người mình như thể nhận phước lành. Bởi theo quan niệm, đây là nước phúc đức, nước may mắn, do đó họ đưa về nhà vảy lên đầu con cháu, vào mọi thành viên trong gia đình và khắp nhà… với niềm tin sẽ mang lại hạnh phúc và may mắn cho mọi người và đồ vật.

Như vậy lễ tắm Phật mang một ý nghĩa nhân văn vô cùng cao đẹp, vừa biểu hiện lòng thành kính của bà con đối với đức Phật, vừa là cơ hội để chúng ta tẩy trừ những hạt giống xấu và nuôi dưỡng những hạt giống thiện lành, làm cho cuộc sống trở nên ý nghĩa hơn, mang lại niềm hạnh phúc, an lạc cho bản thân và xã hội.

Sau phần lễ, người dân và du khách cùng nhau tham gia các hoạt động văn hóa, văn nghệ mang đậm bản sắc văn hóa dân tộc Lào là những lời ca, tiếng hát, điệu múa và các trò chơi dân gian như: Tó Má Lẹ, tung còn, rắn bắt ngóe, rùa ấp trứng với không khí vui tươi, náo nhiệt được diễn ra ngay tại sân chân tháp cổ Mường Luân. Đặc biệt, mọi người còn được thực hiện nghi thức buộc chỉ cổ tay cầu may mắn.

Là năm đầu tiên tổ chức phục dựng lại lễ hội, nhưng trong hai ngày tổ chức, tết Bun Huột Nặm của xã Mường Luân đã thu hút rất đông du khách trong huyện và trong tỉnh đến tham dự. ■

Nghi thức buộc chỉ cổ tay cầu may mắn

Người dân, du khách té nước cầu may mắn trên dòng sông Mã

Công nhận điểm du lịch Trại Nghiên cứu và Sản xuất rau quả Bắc Hà

Tỉnh Lào Cai vừa công nhận Trại Nghiên cứu và Sản xuất rau quả Bắc Hà thuộc tổ dân phố Na Kim, thị trấn Bắc Hà, huyện Bắc Hà là điểm du lịch.

Trại thuộc Trung tâm Giống nông nghiệp trực thuộc Sở Nông nghiệp và Môi trường tỉnh, cách trung tâm thị trấn Bắc Hà khoảng 1 km, tọa lạc ở độ cao 960m trên một đồi ngay dưới chân núi Cô Tiên, có tổng diện tích 13,25 ha. Nơi đây có khí hậu mát mẻ, điều kiện thổ nhưỡng thuận lợi cho việc trồng và nghiên cứu giống cây ôn đới như mận tam hoa, đào, lê, hồng, các loại rau và cây dược liệu. Khuôn viên có hệ thống đường nội bộ thuận tiện, bãi đỗ xe rộng có thể đón xe 30 - 45 chỗ, phủ sóng điện thoại và wifi miễn phí. Trại có 2 nhà nghỉ chuyên phục vụ lưu trú qua đêm, có nhà giới thiệu sản phẩm OCOP địa phương, khu ăn uống nhẹ, cung cấp dịch vụ cho thuê trang phục chụp ảnh và bán sản phẩm nông nghiệp.

MINH LÝ

Bồi dưỡng kỹ năng nghiệp vụ lễ tân, buồng phòng

Sở VHTTDL tỉnh Yên Bái vừa tổ chức Lớp tập huấn bồi dưỡng kỹ năng nghiệp vụ lễ tân, buồng phòng với cơ sở lưu trú du lịch năm 2025 cho 70 học viên là cán bộ trực tiếp phụ trách lĩnh vực du lịch tại các xã, phường trên địa bàn tỉnh. Tham gia tập huấn các học viên được nghe các chuyên đề: Kỹ năng giao tiếp chuyên nghiệp, kỹ năng xử lý tình huống với khách hàng, kỹ năng dọn buồng phòng theo tiêu chuẩn khách sạn, kỹ năng sử dụng các thiết bị vệ sinh, kỹ năng làm việc nhóm hiệu quả... Đây sẽ là những kỹ năng cần thiết trong thực tế, góp phần nâng tầm hình ảnh chuyên nghiệp của cơ sở lưu trú du lịch theo hướng chuyên nghiệp.

Lớp tập huấn không chỉ giúp chuẩn hóa quy trình làm việc theo đúng tiêu chuẩn chuyên nghiệp mà còn nâng cao kỹ năng giao tiếp, ứng xử và xử lý tình huống, góp phần xây dựng hình ảnh cơ sở lưu trú thân thiện, chuyên nghiệp và tạo ấn tượng tốt với du khách.

LAN HƯƠNG

"Luật Báo chí cần được xây dựng trên tinh thần quản trị"

● **THU SÂM - ĐÌNH TOÁN; ảnh: TRẦN HUẤN**

Đó là ý kiến chỉ đạo của Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng tại buổi làm việc với các cơ quan báo chí chủ chốt về dự án Luật Báo chí (sửa đổi) diễn ra ngày 17.4 tại Hà Nội.

Cùng dự buổi làm việc có Ủy viên dự khuyết BCH Trung ương Đảng, Thứ trưởng Thường trực Bộ VHTTDL Lê Hải Bình; lãnh đạo một số đơn vị liên quan của Bộ VHTTDL. Về phía các cơ quan báo chí chủ chốt có lãnh đạo, đại diện lãnh đạo Đài Truyền hình Việt Nam, Thông tấn xã Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam, Báo *Nhân Dân*, Báo *Quân đội nhân dân*, Báo *Công an nhân dân*.

Toàn cảnh buổi làm việc

Tổng Giám đốc Đài Truyền hình Việt Nam Nguyễn Thanh Lâm phát biểu tại buổi làm việc

Thứ trưởng Thường trực Lê Hải Bình phát biểu tại buổi làm việc

Mong muốn có cơ chế, chính sách đặc thù

Tại buổi làm việc, đại diện lãnh đạo các cơ quan báo chí chủ chốt mong muốn Luật báo chí khi được sửa đổi, bổ sung sẽ có cơ chế đặc thù, đột phá để đảm bảo các cơ quan báo chí chủ chốt có thể thực hiện tốt nhiệm vụ chính trị; đồng thời đáp ứng được nhu cầu thông tin, giải trí của người dân. Trong đó có những nhiệm vụ quan trọng như thông tin, tuyên truyền bảo vệ chủ quyền trên không gian mạng; công tác tư tưởng; đấu tranh, phản bác các luận điệu sai trái; đẩy mạnh thông tin đến người dân vùng đồng bào DTTS, miền núi; thông tin đối ngoại…

Các ý kiến cũng tập trung vào việc cần sớm tạo ra cơ chế, chính sách đãi ngộ xứng đáng để thu hút nguồn nhân lực chất lượng cao; tăng cường đầu tư trang thiết bị để các cơ quan báo chí chủ chốt thực hiện tốt các nhiệm vụ được giao. Đồng thời, phải làm rõ nội hàm về mô hình, thống nhất tên gọi của các cơ quan báo chí trên toàn quốc. Phát biểu tại buổi làm việc, Thứ trưởng Thường trực Lê Hải Bình khẳng định, lãnh đạo Bộ VHTTDL đã có những chỉ đạo sát sao trong việc tiến hành hoàn thiện dự thảo Luật Báo chí (sửa đổi). Dự thảo được hoàn thiện trên cơ sở thể chế hóa những quan điểm chỉ đạo, đổi mới của Đảng và Nghị quyết 18-NQ/TW của BCH Trung ương Đảng khóa XII một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực hiệu quả và Nghị quyết 57-NQ/TW về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia.

Thứ trưởng Thường trực Lê Hải Bình cho biết, việc hoàn thiện dự thảo Luật Báo chí (sửa đổi) là công việc có tính chất chuyên môn cao, phức tạp; thậm chí có những nội dung phải làm mới hoàn toàn. Do đó, cơ quan soạn thảo rất mong muốn được tiếp thu các ý kiến đóng góp cụ thể để sớm hoàn thiện dự thảo. Thứ trưởng khẳng định, luật khi được sửa đổi, ban hành sẽ phải mở ra cơ chế, chính sách đặc thù, không gian phát triển mới cho báo chí, nhất là những cơ quan giữ vai trò chủ chốt.

Dứt khoát bỏ tư duy "không quản được thì cấm"

Sau khi lắng nghe các ý kiến đóng góp, Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng đánh giá,

Thẩm định nhiệm vụ lập quy hoạch Mỹ Sơn đến năm 2035

UBND tỉnh Quảng Nam vừa có văn bản số 2680/UBND-KGVX gửi Bộ VHTTDL nghiên cứu, thẩm định và báo cáo Thủ tướng Chính phủ xem xét, phê duyệt Nhiệm vụ lập Quy hoạch bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích quốc gia đặc biệt Khu đền tháp Mỹ Sơn, tỉnh Quảng Nam đến năm 2035, tầm nhìn đến năm 2050 (từ đây gọi tắt nhiệm vụ lập Quy hoạch Mỹ Sơn).

Theo đó, phạm vi nghiên cứu lập quy hoạch là khu vực gắn liền với quá trình hình thành, có sự ảnh hưởng đến không gian bảo tồn và phát huy giá trị di tích Khu đền tháp Mỹ Sơn. Tổng diện tích khu vực không gian phục vụ công tác nghiên cứu quy hoạch khoảng 30.875 ha bao gồm toàn bộ địa giới hành chính huyện Duy Xuyên (đã bao gồm diện tích khu vực lập quy hoạch). Diện tích lập quy hoạch là 1.158 ha. Phạm vi đối tượng nghiên cứu là các di tích gắn với Khu đền tháp Mỹ Sơn như: Trà Kiệu, Bằng An, lưu vực sông Thu Bồn, các di chỉ khảo cổ học và phế tích Champa khác.

Nội dung chính của nhiệm vụ lập quy hoạch di tích cũng xác định rõ đặc trưng di tích với các tiêu chí… Xác định giá trị tiêu biểu về lịch sử, khảo cổ học; kiến trúc nghệ thuật; cảnh quan đa dạng sinh học; giá trị về sử dụng và phát huy văn hóa - xã hội, khoa học, du lịch. Giá trị, vai trò hạt nhân kết nối, tạo động lực phát triển, khu đền tháp Mỹ Sơn nằm trong hệ thống giá trị văn hóa của tỉnh Quảng Nam, trong hệ thống các di tích Champa ở các tỉnh miền Trung và trong hệ thống các di sản khác trong khu vực.

Định hướng bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích tại khu vực bảo vệ nguyên vẹn, nghiêm ngặt và lâu dài tất cả các dấu vết còn sót lại; các khu vực cần tôn tạo, chỉnh trang các công trình dịch vụ, công cộng, cảnh quan không gian và hệ thống hạ tầng kỹ thuật phục vụ công tác phát huy giá trị khu di tích, trên cơ sở phù hợp với đặc trưng và các giá trị di tích, cảnh quan môi trường thiên nhiên khu vực. Định hướng phát huy bền vững giá trị di tích đã được UNESCO công nhận gắn với các đặc điểm địa hình cảnh quan và giá trị của di tích, với tư cách là tài nguyên du lịch. Đồng thời, bổ sung các công trình dịch vụ du lịch mới, chuyển đổi mô hình cây trồng đáp ứng những yếu tố và nhu cầu mới phát sinh trong giai đoạn lập quy hoạch.

Định hướng giải pháp nâng cao trách nhiệm và sự tham gia của cộng đồng. Định hướng các cơ chế khuyến khích đầu tư phát triển bền vững; cần đề xuất một số cơ chế khuyến khích hình thức đầu tư xã hội hóa, cơ chế ưu đãi đối với các dự án đầu tư ưu tiên, nhằm hoàn thiện từng bước trong việc bảo vệ các đặc trưng và giá trị di tích theo từng giai đoạn. Định hướng tổ chức không gian kiến trúc, cảnh quan và xây dựng công trình mới, quy hoạch kiến trúc cảnh quan một số khu vực di tích trọng tâm; đề xuất giải pháp phục hồi, tôn tạo di tích; tôn tạo cảnh quan xung quanh di tích.

THU HOÀI

đây là dự án luật khó, nhất là trong bối cảnh báo chí đang đối mặt với nhiều khó khăn, thách thức từ sự phát triển như vũ bão của công nghệ 4.0, sự bùng nổ của mạng xã hội, trí tuệ nhân tạo. Cùng với đó là nhiều cơ quan báo chí nói riêng, số lượng các cơ quan báo chí trên cả nước nói chung sẽ phải thay đổi, do thực hiện quy hoạch báo chí hoặc phải thay đổi do bối cảnh của tình hình mới.

Theo Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng, việc xây dựng luật phải khắc phục được tình trạng luật khung, luật ống, phải nắm chắc tinh thần cái gì đã chín, đã rõ, được thực tế chứng minh là đúng, đa số đồng tình thì luật hóa. Luật cũng cần tránh đưa ra những quy định "không quản được thì cấm" và cần được xây dựng trên tinh thần kiến tạo cho sự phát triển; để báo chí sẽ phát huy sức mạnh tổng hợp, trở thành một trong những ngành của công nghiệp văn hóa (CNVH), đóng góp vào GDP chung của cả nước. Đặc biệt, luật cần phải được sửa đổi trên tinh thần thể chế hóa các chủ trương, đường lối của Đảng, Nhà nước về báo chí, thông tin truyền thông và thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ của báo chí. Đồng thời kiến tạo cho báo chí phát triển. Bộ trưởng cũng nhấn mạnh, nhiệm vụ của báo chí là cầu nối của Đảng, Nhà nước với nhân dân, vì vậy cần phải thực hiện tốt nhiệm vụ này.

"Việc xây dựng luật phải khắc phục được tình trạng luật khung, luật ống, phải nắm chắc tinh thần cái gì đã chín, đã rõ, được thực tế chứng minh là đúng, đa số đồng tình thì luật hóa. Luật cũng cần tránh đưa ra những quy định "không quản được thì cấm" và cần được xây dựng trên tinh thần kiến tạo cho sự phát triển; để báo chí sẽ phát huy sức mạnh tổng hợp, trở thành một trong những ngành của công nghiệp văn hóa, đóng góp vào GDP chung của cả nước.

Đặc biệt, luật cần phải được sửa đổi trên tinh thần thể chế hóa các chủ trương, đường lối của Đảng, Nhà nước về báo chí, thông tin truyền thông và thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ của báo chí…"

(Bộ trưởng NGUYỄN VĂN HÙNG)

Chia sẻ với các cơ quan báo chí trong việc phải thực hiện tốt nhiệm vụ chính trị nhưng vẫn phải giải quyết bài toán về kinh phí hoạt động trong bối cảnh khó khăn như hiện nay, Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng mong muốn luật cần được xây dựng để tạo hành lang pháp lý thông thoáng cho báo chí phát triển. Việc sửa đổi Luật Báo chí phải dựa trên các quan điểm mới, trên tinh thần quản trị báo chí chứ không phải quản lý báo chí, kịp thời tháo gỡ điểm nghẽn để báo chí phát triển. Giao cơ quan chủ trì soạn thảo là Cục Báo chí chủ động rà soát từng nội hàm, khái niệm và các nội dung cụ thể, Bộ trưởng yêu cầu trong quá trình soạn thảo, luật cần được xây dựng bám sát chủ trương đường lối của Đảng, Nhà nước về báo chí và thông tin truyền thông. Đồng thời, phải thấm nhuần tinh thần Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng và các Nghị quyết về báo chí và thông tin truyền thông; cụ thể hóa các điểm mới trong Nghị quyết 18 về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả và tinh thần của Nghị quyết số 57 về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia; Nghị quyết 59 về hội nhập quốc tế trong tình hình mới.

Bộ trưởng cũng chỉ đạo Cục Báo chí trong quá trình soạn thảo phải phối hợp chặt chẽ, làm việc với các cơ quan quản lý về báo chí như Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương, Hội Nhà báo Việt Nam và cơ quan chủ trì thẩm tra là Ủy ban Văn hóa và Xã hội của Quốc hội. Ngoài ra, phải sớm phối hợp tổ chức diễn đàn lấy ý kiến đóng góp và cũng là tăng cường truyền thông cho công tác xây dựng, sửa đổi Luật. Theo quy trình, dự kiến Luật Báo chí (sửa đổi) sẽ trình Quốc hội tại kỳ họp thứ 10, Quốc hội khóa XV. ■

Khu đền tháp Mỹ Sơn

Đề nghị điều chỉnh quy hoạch mạng lưới cơ sở văn hóa và thể thao

● **T.SƯƠNG**

Bộ VHTTDL vừa có văn bản gửi Thủ tướng Chính phủ về việc điều chỉnh quy hoạch mạng lưới cơ sở văn hóa và thể thao thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2045.

Bảo tàng Công an nhân dân

Thực hiện đề nghị của Văn phòng Trung ương tại công văn số 3699 CV/VPTW/nb ngày 21.1.2025 về việc bổ sung quy hoạch Bảo tàng Đảng Cộng sản Việt Nam vào quy hoạch mạng lưới cơ sở văn hóa và thể thao thời kỳ 2021- 2030, tầm nhìn đến năm 2045; và đề nghị của Bộ Công an tại Công văn số 1366/BCA-X03 ngày 11.4.2025 về việc bổ sung quy hoạch Bảo tàng Công an nhân dân vào quy hoạch mạng lưới cơ sở văn hóa và thể thao thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2045, căn cứ quy định của pháp luật về hoạt động quy hoạch và chức năng, nhiệm vụ được giao, Bộ VHTTDL báo cáo Thủ tướng Chính phủ cụ thể như sau:

Việc đầu tư, xây dựng Bảo tàng Đảng Cộng sản Việt Nam là hết sức cần thiết để sưu tầm, bảo quản, nghiên cứu, trưng bày, giới thiệu về những thành tựu có ý nghĩa lịch sử to lớn trong suốt quá trình hình thành và phát triển của Đảng Cộng sản Việt Nam quang vinh, nhằm phục vụ nhu cầu nghiên cứu, học tập, tham quan và hưởng thụ văn hóa của công chúng, nhất là thế hệ trẻ và du khách.

Tại điểm a, mục 1, khoản III, Điều 1 Quyết định số 991/QĐ-TTg ngày 16.9.2024 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Quy hoạch mạng lưới cơ sở Văn hóa và Thể thao thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2045 đã xác định: "Nâng cấp, hoàn thiện cơ sở vật chất, hạ tầng kỹ thuật của Bảo tàng Công an nhân dân" và Bảo tàng Công an nhân dân hiện nay tại số 1 Trần Bình Trọng, quận Hoàn Kiếm, thành phố Hà Nội (điểm 1.1, công văn số 793/BXD-QHKT ngày 27.2.2024 của Bộ Xây dựng). Tuy nhiên, để trở thành một thiết chế văn hóa đa năng, tổng hợp và đặc biệt quan trọng của lực lượng Công an nhân dân, của Thủ đô Hà Nội và Quốc gia; trở thành một địa chỉ "đỏ" phục vụ công tác giáo dục truyền thống, chính trị tư tưởng đối với cán bộ, chiến sĩ và các tầng lớp nhân dân; trở thành một trong những địa điểm quan trọng góp phần khẳng định tiềm lực, vị thế của Công an nhân dân và đất nước Việt Nam trên trường quốc tế thì việc xây dựng mới Bảo tàng Công an nhân dân là hết sức cần thiết với quy mô lớn, trang thiết bị tiên tiến hiện đại; có chức năng giới thiệu di sản văn hóa Công an nhân dân; phản ánh toàn diện, sâu sắc, đa dạng, hấp dẫn về lịch sử và những chiến công tiêu biểu, sự hy sinh anh dũng của lực lượng Công an nhân dân trong sự nghiệp cách mạng vẻ vang của dân tộc Việt Nam. Bộ VHTTDL ủng hộ chủ trương xây dựng mới Bảo tàng Công an nhân dân.

Do đó, để kịp tiến độ triển khai thực hiện việc điều chỉnh quy hoạch mạng lưới cơ sở văn hóa và thể thao thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2045, Bộ VHTTDL trình Thủ tướng Chính phủ cho phép áp dụng việc điều chỉnh quy hoạch theo trình tự, thủ tục rút gọn theo quy định tại khoản 16 Điều 1 Luật số 57/2024/QH15 và khoản 24 Điều 1 Nghị định số 22/2025/NĐ-CP ngày 11.2.2025 của Chính phủ Sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 37/2019/NĐ-CP ngày 7.5.2019 của Chính phủ quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật Quy hoạch đã được sửa đổi, bổ sung một số điều theo Nghị định số 58/2023/NĐ-CP ngày 12.8.2023 của Chính phủ. ■

50 NĂM VĂN HỌC - NGHỆ THUẬT TP.HCM:

Đồng hành, sáng tạo để phát triển bền vững

● **THÙY TRANG; ảnh: QUỐC THANH**

Hướng tới kỷ niệm 50 năm Ngày Thống nhất đất nước (30.4.1975 - 30.4.2025), Ban Tuyên giáo và Ban Dân vận Thành ủy TP.HCM tổ chức Tọa đàm với chủ đề: *50 năm văn học, nghệ thuật TP.HCM - Phát huy truyền thống, tiếp nối tương lai.*

Chương trình là dịp để nhìn lại chặng đường nửa thế kỷ phát triển của văn học, nghệ thuật Thành phố mang tên Bác - nơi từng ghi dấu những tác phẩm sống động, phản ánh chân thực hành trình tranh đấu và dựng xây. Đồng thời, Tọa đàm cũng mở ra diễn đàn trao đổi định hướng phát triển, nhằm thích ứng với bối cảnh mới, phát huy sức mạnh văn hóa trong sự nghiệp phát triển TP và đất nước.

Tọa đàm đã mở ra diễn đàn trao đổi định hướng phát triển, nhằm thích ứng với bối cảnh mới, phát huy sức mạnh văn hóa trong sự nghiệp phát triển TP và đất nước

Phát triển công nghiệp văn hóa: Động lực mới cho đô thị sáng tạo

Phó Giám đốc Sở VHTT TP.HCM, bà Nguyễn Thị Thanh Thúy khẳng định: TP.HCM - trung tâm văn hóa năng động bậc nhất cả nước - là nơi giao thoa giữa bản sắc văn hóa dân tộc và tinh hoa thế giới. Dù đối mặt với nhiều khó khăn, TP vẫn kiên trì đầu tư, nâng cấp thiết chế văn hóa, đồng thời đi đầu trong xã hội hóa hoạt động văn hóa, phát triển mạnh mẽ các lĩnh vực mới như dịch vụ, công nghiệp và thị trường văn hóa.

Những nỗ lực này đang góp phần kiến tạo một môi trường văn hóa đô thị hiện đại, văn minh và lan tỏa giá trị sống tích cực. Trong tiến trình xây dựng đô thị toàn cầu, TP.HCM giữ vai trò tiên phong trong phát triển văn học nghệ thuật (VHNT), đồng thời là hạt nhân đổi mới trong tư duy bảo tồn và phát huy di sản văn hóa trong kỷ nguyên số.

Trước sự chuyển mình mạnh mẽ của công nghệ, VHNT buộc phải đổi mới tư duy và cách tiếp cận, đặc biệt là ứng dụng công nghệ số vào sáng tạo, phân phối và tiêu dùng nghệ thuật. Cùng với đó, TP.HCM tiếp tục hoàn thiện cơ chế chính sách, nâng cao năng lực quản lý nhà nước về văn hóa; chú trọng quy hoạch, đào tạo đội ngũ cán bộ, nghệ sĩ; xây dựng chính sách đãi ngộ xứng đáng để nuôi dưỡng tài năng và gắn bó lâu dài với sự nghiệp văn hóa.

Hướng đến kỷ niệm 50 năm Ngày Giải phóng miền Nam - Thống nhất đất nước, TP đang tập trung đầu tư đồng bộ vào hạ tầng văn hóa, nổi bật với các công trình trọng điểm như Nhà hát Giao hưởng - Nhạc và Vũ kịch TP.HCM, Rạp xiếc và Biểu diễn đa năng Phú Thọ...

Gìn giữ nghệ thuật truyền thống: Cần một hệ sinh thái bền vững

Phát huy các loại hình VHNT truyền thống, đặc trưng của TP.HCM không chỉ là gìn giữ bản sắc dân tộc, mà còn là hành trình làm giàu đời sống tinh thần trong xã hội hiện đại - đó là khẳng định của PGS.TS Lâm Nhân, Hiệu trưởng Trường ĐH Văn hóa TP.HCM, khi bàn về vai trò của nghệ nhân trong bảo tồn và lan tỏa văn hóa dân gian.

Theo ông, đội ngũ Nghệ nhân Nhân dân, Nghệ nhân Ưu tú và Nghệ nhân Dân gian chính là "hồn cốt" trong việc gìn giữ và truyền dạy di sản. Tuy nhiên, lực lượng này đang đối mặt với nhiều khó khăn: Thu nhập chưa tương xứng, thiếu không gian biểu diễn, chưa được xã hội nhìn nhận đúng mức và đặc biệt là thiếu thế hệ kế thừa.

Thực tế cho thấy, nghệ thuật truyền thống đang dần mai một, khán giả giảm sút, tài chính khó khăn và cơ hội trình diễn ngày càng thu hẹp. Trong khi đó, lớp nghệ nhân trẻ chưa hình thành một cách bền vững, khiến quá trình chuyển giao giá trị văn hóa đứng trước nguy cơ đứt gãy.

Trước những thách thức đó, PGS.TS Lâm Nhân đề xuất một chiến lược đồng bộ: Nâng cao nhận thức xã hội về giá trị di sản; ban hành chính sách hỗ trợ thiết thực cho nghệ nhân; ứng dụng công nghệ số để số hóa, bảo tồn và phổ biến; phát triển các không gian trình diễn thường xuyên; kết nối di sản với giáo dục, du lịch và ngành công nghiệp văn hóa.

Một hướng đi trọng tâm là chuyển hóa di sản phi vật thể thành các chương trình nghệ thuật sáng tạo, mang tầm vóc và bản sắc riêng. Những chương trình này không chỉ quảng bá văn hóa Nam Bộ ra thế giới, mà còn mở lối cho nghệ thuật truyền thống hội nhập, sống động và phát triển bền vững trong đời sống đô thị hiện đại.

"Chỉ khi có sự chung tay của chính quyền, giới nghiên cứu, nghệ nhân, doanh nghiệp và cộng đồng, chúng ta mới xây dựng được một hệ sinh thái hỗ trợ vững chắc. Khi đó, VHNT truyền thống không chỉ được bảo tồn, mà còn có cơ hội tỏa sáng, đóng góp vào bản sắc riêng có và sức sống văn hóa của TP.HCM - hôm nay và cả mai sau", PGS.TS Lâm Nhân nhấn mạnh.

Tạo điều kiện để VHNT phát triển thực chất, có chiều sâu

Phát biểu tại Tọa đàm, Trưởng ban Tuyên giáo và Dân vận Thành ủy TP.HCM Nguyễn Mạnh Cường khẳng định: Suốt nửa thế kỷ qua, hoạt động văn hóa và VHNT của TP luôn giữ vững vai trò tiên phong trong sáng tạo, hội nhập, đồng thời bảo tồn bản sắc dân tộc và định hình nên một phong cách nghệ thuật đặc trưng của Thành phố mang tên Bác. Lãnh đạo TP qua các thời kỳ luôn dành sự quan tâm sâu sắc đến lĩnh vực VHNT, góp phần tạo dựng nên những thành tựu văn hóa nổi bật, làm giàu hơn đời sống tinh thần và bồi đắp giá trị nhân văn cho cộng đồng.

Tuy nhiên, theo ông Nguyễn Mạnh Cường, thực tiễn cho thấy hoạt động VHNT của TP vẫn còn đối mặt với nhiều khó khăn. Dù nhận thức về vai trò VHNT trong hệ thống chính trị đã có chuyển biến tích cực, nhưng đầu tư phát triển đôi khi vẫn thiếu đồng bộ, chưa tương xứng với tiềm năng và vị thế của địa phương. Tác phẩm VHNT ngày càng nhiều về số lượng, song vẫn thiếu những tác phẩm lớn, có chiều sâu tư tưởng, giá trị nghệ thuật cao và sức lan tỏa sâu rộng trong xã hội.

Trong bối cảnh đất nước đang bước vào giai đoạn phát triển mới, TP.HCM tiếp tục đẩy mạnh cải cách hành chính, xây dựng chính quyền đô thị hai cấp, hướng đến mục tiêu cao nhất là nâng cao chất lượng sống cho người dân. Trong hành trình này, ông Cường bày tỏ mong muốn đội ngũ văn nghệ sĩ sẽ đồng hành cùng chính quyền, truyền tải các chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước và TP đến nhân dân bằng ngôn ngữ nghệ thuật gần gũi, lay động, sáng tạo, góp phần củng cố niềm tin và sự đồng thuận xã hội.

Đánh giá cao những ý kiến đóng góp tại Tọa đàm, Trưởng ban Tuyên giáo và Dân vận Thành ủy TP.HCM cho rằng đây là những đề xuất tâm huyết, trách nhiệm và thiết thực. BTC và các cơ quan liên quan sẽ nghiêm túc tiếp thu, từ đó tham mưu cho Thành ủy các định hướng phát triển phù hợp, nhằm thúc đẩy VHNT TP.HCM phát triển ngày càng hiệu quả, thực chất và giàu chiều sâu, xứng tầm với vị thế một trung tâm văn hóa lớn của cả nước. ■

TP.HCM sôi nổi hưởng ứng Ngày Sách và Văn hóa đọc Việt Nam 2025

Hưởng ứng Ngày Sách và Văn hóa đọc Việt Nam lần thứ 4, TP.HCM tổ chức chuỗi hoạt động sôi nổi từ ngày 19 - 21.4 tại nhiều địa điểm như Công trường Công xã Paris, Đường Sách TP.HCM (Nguyễn Văn Bình, Q.1), TP Thủ Đức và 21 quận, huyện trên địa bàn. Lễ khai mạc sẽ diễn ra lúc 9h sáng 19.4 tại TP.HCM, do Sở VH&TT phối hợp cùng Cục Xuất bản, In và Phát hành (Bộ VHTTDL) tổ chức. Sự kiện là hoạt động trọng tâm chào mừng 50 năm Ngày Giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước, với thông điệp: Văn hóa đọc - Kết nối cộng đồng; Cùng sách bước vào kỷ nguyên vươn mình của dân tộc...

Đáng chú ý, các hoạt động hưởng ứng Ngày Sách cũng được lan tỏa trong hệ thống trường học và lực lượng vũ trang. Sở VHTT phối hợp cùng Sở GD&ĐT tổ chức hội thi Cán bộ thư viện giỏi, phát động các hoạt động ngoại khóa tại nhiều điểm trường, góp phần nuôi dưỡng tình yêu với sách và hình thành văn hóa đọc từ sớm cho học sinh... **T.T**

37 đội tranh tài tại Liên hoan Ban nhạc học sinh TP Hà Nội lần thứ hai

Sau thành công rực rỡ của mùa đầu tiên năm 2023, Liên hoan các ban nhạc học sinh THPT thành phố Hà Nội lần thứ hai chính thức trở lại, quy tụ 37 đội đến từ 37 trường - tăng 3 đội so với lần trước. Với chủ đề Xây dựng trường học hạnh phúc, Liên hoan tiếp tục là sân chơi nghệ thuật sôi động, nuôi dưỡng đam mê và khơi dậy tài năng âm nhạc trong học sinh. Điểm mới đầy cảm hứng của mùa giải năm nay là sự góp mặt của học sinh quốc tế và học sinh khiếm thị - những sắc màu đặc biệt góp phần lan tỏa thông điệp về sự hòa nhập và hạnh phúc trong học đường.

Vòng chung khảo dự kiến diễn ra vào tối 28.4, được truyền hình trực tiếp trên kênh H1 - Đài Phát thanh và Truyền hình Hà Nội, đồng thời phát trực tuyến trên nền tảng số của các trường tham dự. **QUANG ANH**

50 NĂM NGÀY GIẢI PHÓNG MIỀN NAM THỐNG NHẤT ĐẤT NƯỚC

CHƯƠNG TRÌNH NGHỆ THUẬT ĐẶC BIỆT *MÙA XUÂN THỐNG NHẤT:*

Bản hòa âm của những khúc tráng ca bất tử

● **THANH NGỌC - ĐÌNH TOÁN; ảnh: TRẦN HUẤN**

Quy tụ những giọng ca hàng đầu của dòng nhạc trữ tình và cách mạng, cùng những tác phẩm đi cùng năm tháng, chương trình nghệ thuật đặc biệt *Mùa xuân thống nhất* do Bộ VHTTDL chủ trì, phối hợp cùng Bộ Quốc phòng, Bộ Công an và UBND TP.HCM tổ chức, hứa hẹn mang đến một không gian âm nhạc đậm chất sử thi, vang vọng khí thế hào hùng của dân tộc Việt Nam trong hành trình đấu tranh vì độc lập, tự do.

"Mùa xuân thống nhất" tái hiện chiến thắng vẻ vang 30.4.1975

Chương trình với nhiều ca khúc khơi dậy khát vọng cống hiến trong mọi tầng lớp nhân dân

Dự kiến diễn ra vào lúc 20h10 ngày 29.4 tại khu vực phía trước Hội trường Thống Nhất (quận 1, TP.HCM) và sẽ được truyền hình trực tiếp trên sóng VTV1, chương trình không chỉ là lời tri ân sâu sắc đến các thế hệ cha anh đã ngã xuống, mà còn là bản hùng ca khơi dậy lòng tự hào dân tộc, tinh thần đoàn kết và khát vọng vươn lên của một Việt Nam hiện đại.

Tự hào mốc son chói lọi

30.4.1975 là một mốc son chói lọi trong lịch sử dân tộc, ngày mà hàng triệu trái tim Việt Nam vỡ òa trong niềm vui sum họp. Từ Bắc chí Nam, non sông liền một dải, đất nước trọn niềm vui sau những năm tháng chia cắt đau thương.

Đại thắng mùa Xuân năm 1975 không chỉ là đỉnh cao chói lọi của lòng yêu nước và ý chí kiên cường, mà còn là khúc khải hoàn của khát vọng hòa bình, độc lập, tự do. Nửa thế kỷ đã đi qua, nhưng hào khí mùa xuân năm ấy vẫn vẹn nguyên trong trái tim mỗi người con đất Việt - mùa xuân của chiến thắng và đoàn tụ, mùa xuân của những giọt nước mắt hạnh phúc sau bao năm chia cắt bởi chiến tranh.

Nhằm tôn vinh giá trị lịch sử bất hủ đó, chương trình nghệ thuật đặc biệt *Mùa xuân thống nhất* là điểm nhấn nổi bật trong chuỗi hoạt động kỷ niệm 50 năm Ngày Giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước - một dấu mốc thiêng liêng trong lịch sử dân tộc. Thông qua những tiết mục nghệ thuật được dàn dựng công phu, chương trình vừa tái hiện khí thế hào hùng của Đại thắng mùa Xuân năm 1975 vừa khẳng định tầm vóc vĩ đại, giá trị lịch sử và ý nghĩa thời đại sâu sắc của sự kiện trọng đại này.

Theo NSND Nguyễn Xuân Bắc, Cục trưởng Cục Nghệ thuật biểu diễn (Bộ VHTTDL), chương trình quy tụ hơn 1.000 nghệ sĩ, nhóm nghệ sĩ, dàn nhạc, hợp xướng, diễn viên chuyên nghiệp, diễn viên múa không chuyên và lực lượng diễn viên quần chúng, tạo nên một bản hùng ca nghệ thuật đa tầng, đa sắc, lay động cảm xúc và đầy tính biểu tượng. Theo đó, *Mùa xuân thống nhất* gồm 3 chương: *Nỗi đau chia cắt và con đường thống nhất* - tái hiện những năm tháng chia ly đầy mất mát và cuộc trường chinh gian khổ vì độc lập; *Mùa xuân hòa bình* - Thời khắc lịch sử của ngày 30.4.1975 - khúc ca đại thắng và đoàn viên; *Mùa xuân của kỷ nguyên mới* - Việt Nam vươn mình mạnh mẽ trong thời kỳ đổi mới, hội nhập và phát triển...

Với sự kết hợp đa dạng các loại hình nghệ thuật như ca, múa, nhạc, lời bình nghệ thuật, phóng sự tài liệu, cùng ứng dụng công nghệ 3D mapping hiện đại và đồ họa màn hình sinh động, chương trình không chỉ là một bữa tiệc nghệ thuật đặc sắc mà còn là hành trình cảm xúc đưa khán giả trở về những thời khắc lịch sử thiêng liêng.

Bên cạnh việc khơi dậy niềm tự hào dân tộc và tình yêu quê hương đất nước, *Mùa xuân thống nhất* còn mang sứ mệnh tuyên truyền sâu rộng đến mọi tầng lớp nhân dân về giá trị truyền thống cách mạng vẻ vang dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam. Đồng thời, góp phần đánh giá toàn diện những thành tựu nổi bật sau 50 năm đất nước thống nhất, 40 năm đổi mới, đặc biệt là dấu ấn phát triển của TP.HCM, Thành phố mang tên Bác năng động, tiên phong trong sự nghiệp đổi mới và hội nhập; là cầu nối lan tỏa giá trị văn hóa, lịch sử; góp phần gìn giữ bản sắc dân tộc, gắn kết khối đại đoàn kết toàn dân, hướng đến tương lai - một Việt Nam vững bước trong kỷ nguyên mới, tự hào về quá khứ, tự tin với hiện tại và khát vọng vươn xa.

"Tiếp lửa" cho thế hệ trẻ

Không chỉ là sự kiện nghệ thuật quy mô lớn tái hiện hào khí lịch sử, *Mùa xuân thống nhất* còn là nhịp cầu kết nối giữa các thế hệ nghệ sĩ - từ những tên tuổi gạo cội đến những giọng ca trẻ đầy nhiệt huyết - cùng chung một trái tim hướng về đất nước.

Chương trình quy tụ dàn nghệ sĩ nổi tiếng qua nhiều thế hệ: NSND Thu Hiền, NSND Lệ Thủy, NSƯT Vũ Thắng Lợi, NSƯT Võ Minh Lâm, Cẩm Vân, Hòa Minzy, Đức Tuấn, Nam Khánh, Thùy Chi, Phạm Khánh Ngọc, Tạ Quang Thắng, Vân Khánh, Bùi Thu Trang, Trường Linh, Anh Vũ, Đào Tố Loan, Khánh Chi, nhóm MTV…; đặc biệt là sự góp mặt của các nghệ sĩ trong nhóm *Anh trai vượt ngàn chông gai* (NSND Tự Long, Bằng Kiều, Tuấn Hưng, Hồng Sơn), nhóm *Anh trai say hi* (Đức Phúc, Erik, Thái Ngân, Captain Boy), cùng nhóm nhạc quốc tế, Dàn nhạc Giao hưởng và Hợp xướng VNOB, Hợp xướng Sài Gòn Choir và Dàn kèn Sài Gòn Winds... tạo nên một bức tranh âm nhạc đa màu sắc, thể hiện rõ tinh thần "truyền lửa" - đưa âm nhạc cách mạng và truyền thống lịch sử đến gần hơn với thế hệ trẻ hôm nay.

Với giọng ca soprano đầy nội lực và cảm xúc, ca sĩ Đào Tố Loan chia sẻ cảm xúc đặc biệt khi tham gia chương trình: *"Tôi không chỉ hát với tư cách là một nghệ sĩ, mà còn là một công dân đang góp phần nhỏ bé vào hành trình gìn giữ và truyền cảm hứng về lòng yêu nước đến thế hệ hôm nay và mai sau"*.

Cô cho biết, mỗi ca khúc trong chương trình đều mang một tinh thần riêng, được thể hiện bằng tất cả tình yêu với quê hương và niềm tin mãnh liệt vào tương lai của đất nước. Với những bản phối khí mới mẻ, tinh tế, chương trình sẽ tạo nên một không gian âm nhạc hài hòa giữa truyền thống và hiện đại, khơi dậy cảm xúc từ những giá trị xưa nhưng chưa bao giờ cũ.

Ca sĩ Bùi Thu Trang, một đại diện cho thế hệ nghệ sĩ trẻ, cũng mang theo tinh thần trách nhiệm và niềm biết ơn sâu sắc khi nhận lời tham gia chương trình: *"Tôi hát không chỉ bằng giọng hát, mà bằng cả trái tim và lòng biết ơn với thế hệ đi trước - những người đã ngã xuống để chúng ta có hòa bình hôm nay. Tôi mong những ca khúc ấy sẽ truyền được tinh thần tự tôn dân tộc, cổ vũ lớp trẻ sống có trách nhiệm hơn với quê hương"*.

Theo cô, những bản nhạc bất hủ về thanh xuân của một thời oanh liệt sẽ được thể hiện bằng phong cách mới, gần gũi hơn với giới trẻ nhưng vẫn giữ nguyên tinh thần xúc động, thiết tha. Đó là sự giao thoa giữa cảm xúc trong trẻo và chiều sâu lịch sử, là tiếng lòng của thế hệ hôm nay vọng về những ngày hào hùng đã qua. ■

Mùa xuân thống nhất mang sứ mệnh tuyên truyền sâu rộng đến mọi tầng lớp nhân dân về giá trị truyền thống cách mạng vẻ vang dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam; góp phần đánh giá toàn diện những thành tựu nổi bật sau 50 năm đất nước thống nhất, 40 năm đổi mới, đặc biệt là dấu ấn phát triển của TP.HCM, Thành phố mang tên Bác năng động, tiên phong trong sự nghiệp đổi mới và hội nhập. Đồng thời là cầu nối lan tỏa giá trị văn hóa, lịch sử; góp phần gìn giữ bản sắc dân tộc, gắn kết khối đại đoàn kết toàn dân, hướng đến tương lai - một Việt Nam vững bước trong kỷ nguyên mới, tự hào về quá khứ, tự tin với hiện tại và khát vọng vươn xa.

Gieo chữ giữa trùng khơi

● **Bài, ảnh: XUÂN HƯỚNG**

Giữa bao la trùng khơi, nơi những con sóng bạc đầu ngày đêm vỗ về dải cát trắng mịn màng, có một lớp học đặc biệt đang lặng lẽ ươm mầm những ước mơ. Ở nơi đầu sóng ngọn gió ấy, đảo Trường Sa Lớn, thầy giáo Lê Xuân Hạnh đang miệt mài gieo con chữ, góp phần viết nên hành trình tri thức cho những đứa trẻ lớn lên giữa biển trời Tổ quốc.

Người thầy của đảo xa, thầy Lê Xuân Hạnh với mái trường Trường Sa Lớn

Một góc lớp học

Ngọn lửa nhỏ thắp sáng tương lai

Tháng Tư, mùa biển dịu nắng, chúng tôi đặt chân đến Trường Sa Lớn, mang theo bao cảm xúc lẫn lộn, háo hức, xúc động, tự hào. Được tận mắt chứng kiến cuộc sống nơi đảo xa, mới thấy hết những gian nan thầm lặng của quân và dân nơi đầu sóng. Nhưng điều chạm đến trái tim nhất, chính là lớp học chỉ với 9 học sinh - từ bậc mầm non đến tiểu học - và hai thầy cô giáo kiên cường bám đảo, bám lớp.

Lớp học ấy chẳng rộng lớn, cũng chẳng đủ đầy tiện nghi, nhưng lại ấm áp lạ kỳ. Trong mỗi ánh mắt trẻ thơ nơi đây đều lấp lánh niềm tin và khát vọng. Em Vy Quý Đăng, học sinh lớp 3 - con trai của một gia đình lao động bình dị trên đảo, bố là thợ xây, mẹ làm công việc phổ thông - nhưng trong đôi mắt cậu bé là cả một đại dương ước mơ.

Em được thầy cô thương yêu như cha mẹ, có bạn bè như anh em ruột. Em sẽ cố gắng học thật giỏi để sau này trở thành chiến sĩ Hải quân, lái tàu bảo vệ biển đảo", Đăng líu lo kể.

Ngồi cạnh Đăng là em Lê Thị Kim Quyên, cô bé lớp 3 với đôi mắt sáng và nụ cười tươi rói. Bố em là dân quân tự vệ, mẹ làm nghề may. Gặp chúng tôi, Quyên rạng rỡ như gặp người thân lâu ngày xa cách, chia sẻ mong ước: "Lớn lên em muốn làm bác sĩ, chữa bệnh cho mọi người trên đảo".

Còn Trương Nguyễn Triệu Vy, học sinh lớp 4, thì thỏ thẻ kể về những ngày đầu theo bố mẹ ra đảo: "Lúc mới ra, em nhớ ông bà, nhớ đất liền lắm. Nhưng nhờ có lớp học, có thầy và các bạn, em đã quen dần. Em muốn sau này trở thành cô giáo dạy học cho các em nhỏ nơi đây".

Những ước mơ và khát vọng trong veo ấy đang từng ngày được ươm mầm giữa trùng khơi, nhờ tình yêu nghề, lòng tận tụy của thầy cô. Họ không chỉ gieo con chữ, mà còn truyền ngọn lửa yêu thương và tinh thần gìn giữ chủ quyền biển đảo thiêng liêng của Tổ quốc.

Yêu nghề, mến trẻ và khát vọng gieo chữ giữa trùng khơi

Chia sẻ với chúng tôi, thầy Lê Xuân Hạnh, người phụ trách lớp học đặc biệt, xúc động nói: "Tôi ra đảo công tác, giảng dạy đã được hai năm. Mỗi ngày trôi qua là một hành trình gắn bó yêu thương giữa thầy và trò. Điều kiện nơi đây khó khăn hơn đất liền rất nhiều, nhưng mỗi khi thấy ánh mắt học trò sáng lên khi nhận biết được một con chữ, một phép toán, niềm vui trong tôi lại như được nhân lên".

Cuộc sống ở Trường Sa Lớn chưa bao giờ là dễ dàng. Những cơn bão bất chợt, sóng to gió lớn triền miên, cùng sự thiếu thốn về cơ sở vật chất - tất cả đều là thử thách khắc nghiệt mà thầy Hạnh và các em học sinh phải đối mặt mỗi ngày. Nhưng vượt lên trên tất cả, chính là lòng yêu nghề, yêu trẻ và khát vọng gieo chữ giữa trùng khơi đã giúp họ bền bỉ vượt qua từng con sóng cuộc đời.

Không chỉ là người thầy truyền dạy tri thức, thầy Hạnh còn là người cha, người bạn thân thiết của các em. Từng cái nắm tay, từng ánh nhìn trìu mến, lời động viên ấm áp… tất cả đã trở thành ngọn lửa giữ ấm tâm hồn trẻ thơ giữa mênh mông biển trời. Tình thầy trò đã biến thành sợi dây vô hình bền chặt, nâng bước các em qua những tháng ngày xa đất liền, xa ông bà, quê hương.

Chiều muộn, con tàu rời đảo trong tiếng biển thét gào dữ dội, ai trong chúng tôi cũng mang theo cảm giác xúc động khó tả. Đằng sau lớp học nhỏ nơi đảo xa là biết bao hy sinh thầm lặng, là những giấc mơ đang lớn dần cùng tiếng ê a đọc bài, là tinh thần kiên cường giữa muôn trùng sóng gió.

Ở Trường Sa Lớn, những bài học không chỉ là cộng trừ nhân chia hay nét bút còn vụng dại, mà còn là những bài học về nghị lực, về tình người, lòng yêu nước được truyền từ trái tim người thầy đến từng tâm hồn và ánh mắt trẻ thơ. Lớp học nơi đầu sóng chính là không gian của tri thức, là biểu tượng sống động của khát vọng vươn lên, của tình yêu quê hương bền bỉ, của niềm tin vào một tương lai rực rỡ nơi tiền tiêu Tổ quốc. ■

Triển lãm mỹ thuật kỷ niệm 50 năm Ngày thống nhất đất nước

Triển lãm mỹ thuật *50 năm thống nhất, xây dựng và phát triển TP.HCM* đang diễn ra tại Bảo tàng Mỹ thuật TP.HCM (97A Phó Đức Chính, Q.1) đến hết ngày 2.5.

Sự kiện do Bảo tàng phối hợp với Hội Mỹ thuật TP.HCM tổ chức, giới thiệu 143 tác phẩm của 143 nghệ sĩ, trải dài từ hội họa, điêu khắc đến đồ họa, sử dụng đa dạng chất liệu như sơn dầu, sơn mài, gỗ, kim loại... Mỗi tác phẩm là một lát cắt sinh động phản ánh hành trình phát triển của TP.HCM trong nửa thế kỷ: Từ hạ tầng hiện đại, khoa học - công nghệ đến những giá trị văn hóa - lịch sử được gìn giữ và lan tỏa.

Nhiều tác phẩm có quy mô lớn, giàu tính sáng tạo, thể hiện tâm huyết của nghệ sĩ với thành phố năng động và không ngừng đổi mới. Không chỉ dừng lại ở giá trị nghệ thuật, triển lãm còn là lời tri ân sâu sắc, là niềm tự hào và kỳ vọng gửi gắm vào tương lai của TP.HCM.

Để chuẩn bị cho triển lãm, Hội Mỹ thuật TP.HCM đã tổ chức 5 chuyến đi thực tế trong tháng 9 và 10.2024 nhằm giúp nghệ sĩ tìm hiểu, ghi nhận và sáng tác. Từ hơn 300 tác phẩm gửi về, Hội đồng nghệ thuật đã tuyển chọn ra 143 tác phẩm tiêu biểu. Đồng thời, 12 giải thưởng mỹ thuật cũng đã được trao cho những tác phẩm xuất sắc nhất, thể hiện đậm nét tinh thần đổi mới và phát triển bền vững của thành phố sau 50 năm thống nhất.

ANH HUY

Ra mắt tuyển tập tiểu luận - phê bình của nhà văn Nguyễn Huy Thiệp

NXB Trẻ vừa giới thiệu đến bạn đọc tuyển tập tiểu luận - phê bình của cố nhà văn Nguyễn Huy Thiệp (1950-2021), với tựa đề *Trò chuyện với hoa thủy tiên và...*, tập hợp những bài tiểu luận sâu sắc được ông viết trong thời kỳ diễn ra các cuộc tranh luận văn học xoay quanh tên tuổi Nguyễn Huy Thiệp (1988-1992). Đồng thời, sách còn bao gồm các bài báo, tạp văn ký bút danh Dương Thị Nhã, từng đăng rải rác trên các báo *Tiền Phong, Nông nghiệp Việt Nam, Phụ nữ TP.HCM* từ năm 2000 trở đi.

Với giọng văn sắc sảo, thẳng thắn, Nguyễn Huy Thiệp bàn luận về nhiều vấn đề lý luận và thực tiễn sáng tác như: Vai trò của nhà văn, bản chất cái đẹp trong văn chương, đặc trưng các thể loại văn học, những hạn chế của đời sống văn học đương đại và các thách thức trong hành trình đổi mới văn học Việt. Không né tránh, không khuôn sáo, ông thường được nhắc đến như người "nói trắng phớ" những điều người khác e ngại - thể hiện một cá tính nghệ sĩ không nhầm lẫn.

Bên cạnh lý luận, ông cũng dành nhiều tâm huyết để viết về những bạn văn mà ông quý trọng như: Lê Kim Giao, Nguyễn Bảo Sinh, Nguyễn Việt Hà, Hoàng Ngọc Hiến, Trần Đăng Khoa, Vi Thùy Linh... Các bài viết không chỉ là chân dung văn học mà còn là những lời tri ân thầm lặng gửi đến những người đã góp phần tạo nên diện mạo văn chương Việt đương đại.

T.T

TỪ TRUYỀN THỐNG GIA ĐÌNH ĐẾN ĐIỂM ĐẾN VĂN HÓA DU LỊCH:

Đau đáu giữ nghề gốm nung của gia đình

● **KHÁNH CHI**

Năm 2016, công trình kiến trúc đặc biệt nằm bên dòng sông Thu Bồn (thôn Đông Khương, thị xã Điện Bàn, tỉnh Quảng Nam) của gia đình Nghệ nhân Ưu tú Lê Đức Hạ đã gây ấn tượng mạnh trên trường quốc tế và vinh dự được tạp chí kiến trúc danh tiếng *Archdaily* (Mỹ) đánh giá là một trong những thiết kế độc đáo, đầy cảm hứng. Không chỉ vậy, công trình còn chinh phục hàng loạt giải thưởng kiến trúc quốc tế uy tín như *Brick Award, ARCASIA, Fritz Höger Award, A+ Award...*

Nghệ nhân Lê Đức Hạ sáng tác tại không gian xưởng đất nung

Du khách trải nghiệm "Vọc đất sét" tại xưởng đất nung của ông Hạ

Mang hình khối lập phương lạ mắt, được xây dựng hoàn toàn từ gạch đất sét nung, chất liệu truyền thống gắn liền với văn hóa Chăm Pa, tạo nên một không gian mang đậm dấu ấn di sản, công trình không chỉ là nơi làm việc và sáng tạo nghệ thuật, mà còn là chốn lưu giữ hành trình bền bỉ gìn giữ và phát triển nghề gốm của nghệ nhân Lê Đức Hạ - người đã dành trọn đời mình để "vọc đất" và thổi hồn vào đất sét sông Thu Bồn.

Khởi nghiệp từ lò đất xưa cũ của gia đình

Nghệ nhân Lê Đức Hạ sinh năm 1960, lớn lên trong gia đình có truyền thống làm gốm sứ. Cha ông, cụ Lê Tuất, Bí thư chi bộ đầu tiên của huyện Duy Xuyên (Quảng Nam), một trong những người tiên phong làm sứ trên đất Quảng Nam, đồng sáng lập ra lò chén Việt Quảng - cơ sở tài chính cho Xứ ủy Trung Kỳ thời đó. Tình yêu nghệ thuật, niềm say mê với gốm truyền thống của nghệ nhân Lê Đức Hạ đã được nhen nhóm, kế thừa từ cha mình từ những ngày còn thơ ấu.

Năm 1978, Lê Đức Hạ lên đường nhập ngũ; năm 1982, ông về làm việc tại Xí nghiệp sành sứ Thăng Bình. Khi Xí nghiệp tan rã, ông mưu sinh, lăn lộn với nhiều nghề, nhưng niềm đam mê "vọc đất" vẫn đau đáu trong ông.

"Năm 1990, tôi quyết tâm khởi nghiệp lại với nghề làm đất nung ngay tại quê nhà, tại cái lò đất xưa cũ của gia đình. Bắt đầu từ những mẫu tượng nhỏ trang trí tiểu cảnh, đến các mẫu đèn vườn, đồ trang trí được ra đời. Sau những ngày "ôm lò khóc hu hu", nụ cười hạnh phúc khi tìm được con đường thăng hoa trên chất liệu đất nung đã nở sau 35 năm chúng tôi lăn lộn thăng trầm, chỉ đôi lời kể lại khó có thể nói hết được", ông Hạ bồi hồi nhớ lại.

Xưởng đất nung của nghệ nhân Lê Đức Hạ nằm ở khu vực bến Xích của sông Thu Bồn, gần Trà Kiệu - kinh đô của Vương quốc Champa từ thế kỷ IV đến thế kỷ VII và cũng gần lò gốm Thanh Hà, gắn liền với thương cảng Hội An, nơi các học giả như Francisco de Pina, Alexandre de Rhodes... đến ở và ký âm Latin tiếng Việt.

Đất - lửa - người gặp gỡ giữa làng quê di sản

"Sản phẩm của tôi là con của đất sét sông Thu Bồn", Nghệ nhân Ưu tú Lê Đức Hạ vẫn thường nói như vậy. Với hơn 35 năm gắn bó cùng nghề, ông là một trong số ít người chế tác thành công gạch Chăm cổ, từ chính vùng đất làm nên Trà Kiệu, Mỹ Sơn, Đồng Dương - những thánh địa rực rỡ của văn hóa Chăm Pa xưa.

Đam mê và kiên trì, ông Hạ đã phát triển dòng sản phẩm gốm nung thô không tráng men, nung ở nhiệt độ thấp (900-1.000°C), sử dụng đất sét thuần từ vùng đất Quảng Nam. Không pha màu, không dùng hóa chất, tất cả màu sắc đều được tạo nên từ kỹ thuật dùng lửa để "vẽ" lên gốm - một nghệ thuật đòi hỏi sự tinh tế, nhẫn nại và am hiểu sâu sắc về chất liệu.

Gốm của ông được sản xuất thủ công theo phương pháp "đổ hồ rót". Ngoài các sản phẩm mỹ nghệ đáp ứng nhu cầu thị trường, xưởng còn duy trì dòng sản phẩm nghệ thuật độc bản, tạo hình hoàn toàn bằng tay. Đất sét được để khô tự nhiên trước khi nung, tạo nên những mảng màu đa dạng, thần thái riêng cho từng tác phẩm, dù chỉ từ một chất đất.

Không dừng ở kỹ thuật, ông Hạ còn liên tục sáng tạo với tượng chân dung danh nhân, nghệ sĩ nổi tiếng, thể hiện dấu ấn cá nhân mạnh mẽ trong từng tác phẩm. Đó là hành trình vừa giữ truyền thống, vừa làm mới nghề gốm bằng tinh thần thời đại.

Năm 2016, xưởng đất nung của ông tại thôn Đông Khương (Điện Bàn, Quảng Nam) được tạp chí kiến trúc *Archdaily* (Mỹ) đánh giá là công trình có kiến trúc độc đáo và truyền cảm hứng. Công trình sau đó tiếp tục chinh phục nhiều giải thưởng quốc tế danh giá và được xem là điểm đến văn hóa - nghệ thuật của giới yêu gốm trong và ngoài nước. Được chia làm hai không gian chính: Xưởng Đất Nung, nơi sản xuất, bán hàng, trải nghiệm "vọc đất"; Terra Cotta Studio, không gian sáng tạo, trưng bày các tác phẩm đất nung độc bản, không gian này được xây dựng ngay trên nền ngôi nhà và lò gốm xưa của cha ông - cụ Lê Tuất, người đầu tiên đặt nền móng cho nghề gốm của gia đình.

Kết nối làng nghề truyền thống thành điểm đến văn hóa - du lịch

Với thiết kế hiện đại trên nền chất liệu truyền thống, xưởng đất nung của nghệ nhân Lê Đức Hạ đã trở thành điểm đến độc đáo, thu hút đông đảo du khách và giới trẻ đến trải nghiệm sáng tạo cùng "đất - lửa - nước". Tại đây, du khách không chỉ được chiêm ngưỡng các tác phẩm nghệ thuật từ đất nung của hai thế hệ nghệ nhân, mà còn được trực tiếp "vọc đất", nặn gốm và khám phá quá trình làm ra một sản phẩm thủ công tinh xảo.

Tất cả các sản phẩm đều được chế tác từ đất sét địa phương, qua bàn tay của những người thợ làng gắn bó với xưởng hơn 20 năm. Mỗi thiết kế đều mang hơi thở của đời sống và di sản văn hóa bản địa, góp phần tôn vinh vẻ đẹp của đất và người xứ Quảng.

Cùng với đó, xưởng đất nung của ông Hạ còn đóng vai trò như một mắt xích quan trọng trong mạng lưới du lịch làng nghề - du lịch sinh thái tại thị xã Điện Bàn. Xưởng kết nối chặt chẽ với các điểm đến nổi bật như làng mộc Đông Khương, làng đúc đồng Phước Kiều, làng sinh thái Triêm Tây, dinh trấn Thanh Chiêm… tạo nên một hành trình khám phá đa sắc màu của văn hóa và thủ công truyền thống. ■

Giảm kỳ thị và phân biệt đối xử với phụ nữ sống chung với HIV

Kỳ thị và phân biệt đối xử vẫn đang là rào cản lớn khiến phụ nữ sống chung với HIV và những người bị bạo lực giới khó tiếp cận các dịch vụ y tế và hỗ trợ thiết yếu. Dù hệ thống chăm sóc sức khỏe đã có nhiều cải tiến, nhưng rào cản tâm lý, xã hội và sự thiếu hụt thông tin toàn diện vẫn khiến nhiều người bị bỏ lại phía sau.

Tại Việt Nam, hiện có khoảng 270.000 người sống với HIV. Đáng lo ngại, lây nhiễm qua đường tình dục đang ngày càng chiếm tỷ lệ cao và có xu hướng trẻ hóa. Trong đó, phụ nữ và các nhóm yếu thế vẫn là đối tượng dễ bị tổn thương nhất. Một nghiên cứu chỉ ra rằng: 34% phụ nữ nhiễm HIV bị từ chối tiếp cận dịch vụ y tế; 45% mất việc hoặc không thể tìm được việc làm; 60% cảm thấy bị kỳ thị ngay trong chính gia đình của mình...

Đây là thông tin được đưa ra tại Hội thảo "Giảm kỳ thị và phân biệt đối xử trong các chiến lược phòng ngừa và hỗ trợ phụ nữ sống chung với HIV và có nguy cơ bị bạo lực giới" do Trung tâm vì sự phát triển Phụ nữ Bắc Trung Bộ phối hợp với UN Women Việt Nam và UNAIDS tổ chức tại Quảng Bình.

Tại Hội thảo, các đại biểu đề xuất cần cải thiện chính sách, pháp luật và hệ thống dịch vụ dựa trên bằng chứng và kinh nghiệm thực tiễn, có sự tham gia tích cực của phụ nữ sống chung với HIV, các nhóm thiểu số tính dục - bản dạng giới và tổ chức xã hội. Đồng thời, nâng cao năng lực của đội ngũ y tế, cán bộ hỗ trợ để cung cấp dịch vụ nhạy cảm giới - không kỳ thị - không phân biệt đối xử...

Trong bối cảnh nguồn tài trợ quốc tế cho HIV và phòng chống bạo lực giới đang sụt giảm, việc kết nối bền vững giữa hệ thống công và dịch vụ cộng đồng trở thành yêu cầu cấp thiết. Đặc biệt, để ngăn ngừa lây truyền HIV từ mẹ sang con, cần tăng cường truyền thông, tư vấn và mở rộng dịch vụ hỗ trợ phụ nữ mang thai - nhất là những trường hợp ngoài ý muốn do bạo lực tình dục. Đây là một phần quan trọng trong chiến lược bảo vệ sức khỏe thế hệ tương lai và tiến tới chấm dứt HIV/AIDS như một mối đe dọa y tế công cộng.

Q.HOA

Để thế hệ U17 là niềm tự hào trong tương lai

● THU SÂM

Nhận định về các học trò sau khi trở về từ giải U17 châu Á, HLV Cristiano Roland đã nói: "Những chiến binh này là tương lai của bóng đá Việt Nam. Tôi tin chắc rằng với tài năng và sự quyết tâm mà họ sở hữu, họ sẽ đạt được những điều tuyệt vời trong tương lai". Vậy vấn đề của bóng đá Việt Nam hiện nay là làm sao để chắp cánh cho lứa U17 hôm nay trở thành những trụ cột của bóng đá nước nhà mai sau.

Những tài năng trẻ của lứa U17 hôm nay sẽ là tương lai vững chắc của bóng đá Việt Nam ngày mai nếu họ được "vun trồng" đúng cách **Ảnh: VFF**

Bài học từ quá khứ

Năm 2000, thế hệ cầu thủ của những Văn Quyến, Ánh Cường, Lâm Tấn, Như Thuật, Minh Đức, thủ môn Đức Anh… đã tỏa sáng rực rỡ khi thắng Trung Quốc 3-2, lọt vào bán kết giải U16 châu Á. Nhưng rồi vì nhiều lý do khác nhau mà gần như cả một thế hệ những tưởng sẽ giúp cho bóng đá Việt Nam có thể đủ sức vươn tới đấu trường châu lục đã sớm lụi tàn.

Trong số những gương mặt "sớm nở tối tàn" ấy chỉ có Minh Đức là ổn định nhất. Thời đỉnh cao, anh là một trong những trung vệ chơi hay nhất của bóng đá nội và là thành viên của đội tuyển Việt Nam vô địch AFF Cup 2008, đồng thời là cầu thủ hiếm hoi của lứa U16 năm 2000 vươn đến đỉnh cao của bóng đá Việt. Thế nên tài năng sớm nở tại các giải trẻ là rất quý nhưng để chắp cánh cho các tài năng ấy, để họ có thể vươn lên từ những lộc biếc, sẽ đòi hỏi một chiến lược cụ thể, một chặng đường dài với sự quan tâm, đầu tư đúng hướng.

Tuy nhiên đó là câu chuyện buồn của thế hệ Văn Quyến. Gần đây bóng đá Việt Nam đã được chứng kiến câu chuyện vui của thế hệ những Quang Hải, Đình Trọng, Văn Hậu, Duy Mạnh... Trước đó là Công Phượng, Tuấn Anh, Xuân Trường. Họ từng trưởng thành từ các lò đào tạo bóng đá trẻ danh tiếng. Và sau bài học của thế hệ đàn anh, họ đã khôn ngoan để rút ra được nhiều bài học cho mình. Từ các cầu thủ trẻ, họ đã tỏa sáng tại giải U23 châu Á rồi chinh chiến cùng đội tuyển quốc gia khắp các mặt trận.

Trong gần 10 năm qua, họ đã trở thành thế hệ "vàng mười" của bóng đá Việt Nam và là tấm gương của các cầu thủ trẻ. Bài học từ họ cũng cho thấy nếu các cầu thủ được luyện rèn trong môi trường tốt, với phương pháp huấn luyện hiện đại, họ có thể làm nên nhiều kỳ tích và xứng đáng trở thành tương lai vững chắc của bóng đá nước nhà.

Để trở thành trụ cột tương lai của đội tuyển quốc gia

Tại giải U17 châu Á vừa qua, đội tuyển U17 Việt Nam cho thấy tiềm năng lớn trong khâu tổ chức lối chơi, tư duy chiến thuật cũng như khả năng phối hợp nhóm. Tuy nhiên, thành tích vẫn cho thấy khoảng cách về thể hình, thể lực và tư duy chiến thuật giữa cầu thủ Việt Nam và các đội mạnh trong châu lục như Nhật Bản, Hàn Quốc, Saudi Arabia.

Điều này cho thấy việc tham dự một giải đấu không thể tạo ra đột phá. Muốn thế hệ này trưởng thành, Việt Nam cần một chiến lược dài hạn - không chỉ là tập luyện, mà là cả một hệ sinh thái phát triển tài năng trẻ. Nhưng vấn đề là ở chỗ ngay sau khi các cầu thủ này trở về, họ sẽ phải đối mặt với nhiều thử thách. Đó là khoảng trống phát triển như không đủ trình độ đá V.League nhưng lại không còn phù hợp với môi trường đào tạo trẻ. Vì thế các giải đấu trung gian như U19, U21 là sẽ rất cần thiết để họ rèn giũa, trưởng thành trước khi đến với sân chơi lớn.

Bên cạnh đó, cầu thủ trẻ sau giải đấu quốc tế thường quay lại môi trường thi đấu nội địa có chất lượng và áp lực thấp hơn. Điều này làm giảm động lực, đồng thời khiến cầu thủ mất đi sự sắc bén vốn có. Nhiều tài năng trẻ bị ảnh hưởng bởi áp lực truyền thông, thiếu sự hướng dẫn về phát triển cá nhân, dễ sa sút tâm lý nếu không được kèm cặp kịp thời.

Vậy giải pháp nào để chắp cánh cho lứa U17? Trước tiên chúng ta cần xây dựng hệ thống chuyển tiếp từ lứa U17 đến lứa U19, U21, U23 và đội tuyển quốc gia, với hệ thống thống nhất về lối chơi và triết lý bóng đá. Điều này giúp cầu thủ thích nghi dễ hơn khi được đôn từ cấp độ đội trẻ lên. Cũng có ý kiến cho rằng, chúng ta nên thành lập một đội hình gồm các tài năng từ lứa U17-U21 thường xuyên tập trung, thi đấu giao hữu quốc tế và có giáo án riêng về phát triển thể lực, dinh dưỡng, tâm lý. Đây sẽ là sân sau của đội tuyển quốc gia và đội tuyển U23. Nhờ đó đội tuyển sẽ luôn có lực lượng kế cận sẵn sàng.

Ở cấp độ các trung tâm đào tạo trẻ, bóng đá Việt Nam cũng cần chuẩn hóa hệ thống đào tạo trẻ theo tiêu chuẩn của liên đoàn bóng đá châu Á và thế giới như tăng cường đội ngũ huấn luyện viên giỏi, được cấp bằng chuyên nghiệp, có kinh nghiệm thi đấu quốc tế. Đồng thời liên kết với các CLB nước ngoài để có thể cử cầu thủ U17 sang các nền bóng đá phát triển như Nhật Bản, Đức, Hàn Quốc… đào tạo 6 tháng đến 1 năm. Từ đó học hỏi tư duy chiến thuật, lối sống chuyên nghiệp và giúp cầu thủ rèn luyện thể lực.

Một việc cần làm nữa là phát triển các giải đấu trẻ chất lượng cao như tổ chức giải U17, U19 quốc gia với thể thức chuyên nghiệp, có mô hình giống như V-League (lượt đi - lượt về, sân nhà - sân khách), để cầu thủ quen với áp lực thi đấu dài hạn. Mở rộng các giải đấu giao hữu quốc tế bằng cách tăng số lượng trận đấu với các đội từ Nhật Bản, Hàn Quốc, Tây Á… để cầu thủ trẻ liên tục được cọ xát với các đội bóng có trình độ cao.

Đặc biệt các CLB đóng vai trò quyết định trong việc phát triển tài năng, là nơi cầu thủ được rèn luyện mỗi ngày. Vì vậy nếu VFF, VPF đưa ra quy định bắt buộc các CLB V-League đăng ký và sử dụng cầu thủ U21 trong đội hình thi đấu. Từ đó sẽ tạo cơ hội cọ xát cho các tài năng trẻ; các địa phương cũng cần đầu tư nhiều hơn về cơ sở vật chất... Nhà nước cũng cần có chính sách hỗ trợ về tài chính, học văn hóa kết hợp thể thao để các em không phải từ bỏ việc học sớm, mở rộng tương lai nghề nghiệp.

Như vậy để những Gia Bảo, Duy Khang, Việt Long, Văn Bách, Nguyễn Lực, Đức Duy, Văn Khánh, Việt Anh, Hồng Quang, Tấn Dũng... trở thành tương lai vững chắc của bóng đá Việt Nam thì chúng ta cần sự chung tay, góp sức của nhiều phía trong đó cơ quan quản lý bóng đá đóng vai trò xây dựng và triển khai thực hiện một chiến lược dài hạn không chỉ ở cấp độ đội tuyển quốc gia mà ở từng địa phương; phối hợp cùng Bộ GD&ĐT để phát triển bóng đá học đường và sự quan tâm của gia đình cũng như toàn xã hội.

Mỗi cầu thủ U17 hôm nay chính là hạt giống quý báu, nếu được vun trồng đúng cách, họ sẽ là niềm tự hào của bóng đá Việt Nam trong tương lai không xa. ■

Thành công từ xã hội hóa

Sự đầu tư bền bỉ của Tập đoàn T&T (đơn vị chủ quản của Hà Nội FC) vào công tác đào tạo trẻ trong hơn một thập kỷ qua, đã tạo ra một hệ sinh thái bóng đá chuyên nghiệp, từ lứa U11 đến U21. Mô hình đào tạo hiện đại, kết hợp giữa yếu tố thể chất, kỹ thuật và tư duy chiến thuật, cùng việc mời các chuyên gia quốc tế làm việc tại Việt Nam, đã giúp nâng cao mặt bằng chung của bóng đá trẻ nước nhà. Những hạt giống này dần khẳng định được vị thế trong các đội tuyển quốc gia trẻ, điển hình là tại giải U17 châu Á lần này.

Hà Nội FC đã đóng góp tới 8 cầu thủ cho đội hình U17 Việt Nam, trong đó có 4-5 cầu thủ thường xuyên đá chính ở 3 trận tại vòng bảng. Đây là những cái tên đã được đào tạo bài bản từ hệ thống học viện và các trung tâm bóng đá vệ tinh do CLB Hà Nội đầu tư, quản lý. Không chỉ cung cấp cầu thủ, đội bóng Thủ đô còn góp công lớn khi HLV Cristiano Roland (một chuyên gia người Brazil đang làm việc tại Trung tâm đào tạo bóng đá trẻ Hà Nội) được triệu tập vào thành phần ban huấn luyện đội U17 quốc gia. Ông đưa ra chiến thuật hợp lý để phát huy được kỹ năng của các cầu thủ, giúp các cầu thủ trẻ giữ được sự tổ chức và bản lĩnh thi đấu trước những đối thủ mạnh.

Vai trò của Tập đoàn T&T và CLB Hà Nội trong việc tạo ra nền tảng vững chắc, đồng thời cung cấp nguồn lực đáng tin cậy cho đội tuyển U17 Việt Nam là một thực tế được nhiều chuyên gia công nhận. Đây có thể xem là một ví dụ tiêu biểu về thành công trong công tác xã hội hóa thể thao.

VÂN SA

Cầu mây vững niềm tin, hướng đến đấu trường lớn

● **VĨNH HY**

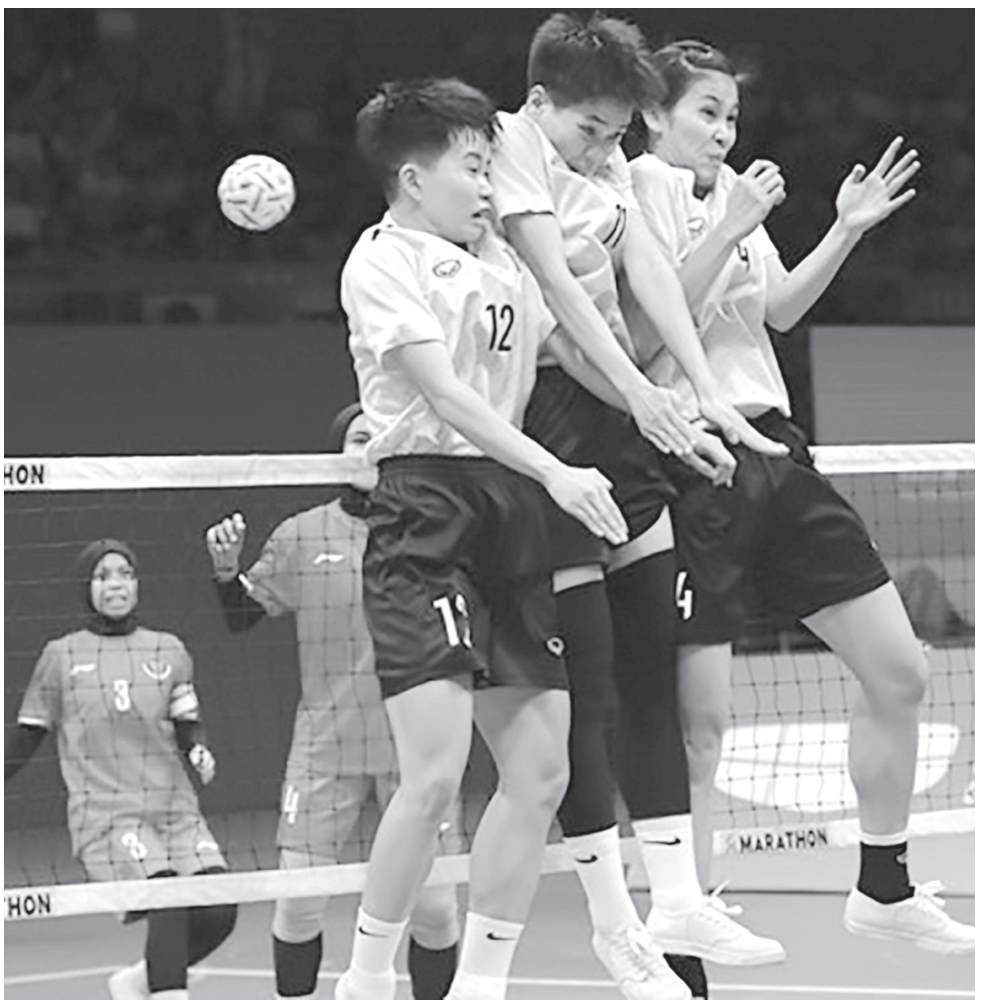
Đội tuyển cầu mây Việt Nam đã giành được nhiều thành tích ấn tượng trong thời gian qua, trong đó nổi bật nhất là chiến tích lần đầu đoạt tấm HCV tại Cup thế giới 2025 hồi cuối tháng 3 ở Ấn Độ. Đó là động lực và cơ sở để cầu mây Việt Nam hướng đến những mục tiêu quan trọng khác thời gian tới, đặc biệt là SEA Games 33 tại Thái Lan vào cuối năm.

Giải cầu mây VĐQG 2025 đang diễn ra tại TP.HCM quy tụ hơn 200 VĐV, HLV đến từ 12 đơn vị tỉnh, thành, ngành trong cả nước. Đây là sân chơi quốc nội lớn nhất trong năm, là cơ hội để các địa phương nhìn lại hệ thống, kế hoạch huấn luyện để có những điều chỉnh phù hợp nhằm đưa phong trào cầu mây ngày càng phát triển. Đặc biệt, đây là cơ sở để ĐTQG tuyển chọn những nhân tố chất lượng, chuẩn bị cho SEA Games 33.

Cả nước hiện nay có khoảng 12 đơn vị phát triển mạnh về phong trào cầu mây thành tích cao và quy tụ đầy đủ tại giải. Cùng với việc các tuyển thủ quốc gia trở về thi đấu cho đơn vị của mình, giải năm nay hứa hẹn diễn ra những trận cầu hấp dẫn và chuyên môn cao. Từ các giải đấu như thế này, đã có thêm những nhân tố mới tài năng xuất hiện được tập trung lên ĐTQG và gặt hái nhiều thành công trong những năm gần đây, nổi bật phải kể đến "những cô gái vàng" ở đội tuyển nữ như: Trần Thị Ngọc Yến, Nguyễn Thị My, Nguyễn Thị Ngọc Huyền, Nguyễn Thị Yến…

Năm 2023 là khởi đầu cho chuỗi thành công của cầu mây nước nhà, khi các cô gái Việt Nam đánh dấu sự trở lại đấu trường khu vực bằng 1 tấm HCV đôi nữ tại SEA Games 32 vào tháng 5 ở Campuchia. Chưa đầy 1 tháng sau, đội giành 2 HCV ở giải vô địch châu Á tại Trung Quốc. Tháng 7 tại giải VĐTG nội dung đội tuyển 4 nữ diễn ra ở Thái Lan, các cô gái Việt Nam xuất sắc đoạt chức vô địch. Đỉnh cao trong năm 2023 là tấm HCV đội tuyển 4 nữ tại Asian Games 19 ở Trung Quốc. Với chiến tích này, Trần Thị Ngọc Yến cùng các đồng đội đã giải "cơn khát vàng" kéo dài 17 năm của cầu mây Việt Nam tại đấu trường Á vận hội. Không dừng lại ở đó, tại King's Cup 2024 ở Thái Lan, đội giành 3 HCB và 2 HCĐ. Gần nhất tại Cup thế giới ở Ấn Độ hồi cuối tháng 3 năm nay, các cô gái Việt Nam đã đánh bại kình địch lớn nhất khu vực là Thái Lan để có lần đầu tiên giành tấm HCV tại đấu trường danh giá này.

Cầu mây Việt Nam từ chỗ được xem là yếu thế hơn Thái Lan, Trung Quốc hay Myanmar nay đã có những bước đột phá ngoạn mục để tranh chấp sòng phẳng với các đối thủ trên tại các đấu trường châu lục và khu vực. Để làm được điều này, xuyên suốt thời gian chuẩn bị chuyên môn từ năm 2022 tới năm 2023, các tuyển thủ đã có những chuỗi ngày khổ luyện với giáo án không dưới 10 tiếng mỗi ngày với những phương pháp đánh cầu đạt lực mạnh, giúp làm quen khi tiếp cầu và chắn cầu. Từ đó giúp các tuyển thủ tự tin và đạt kỹ thuật tốt hơn. Bên cạnh đó, Ban huấn luyện luôn bám sát, điều chỉnh hoàn thiện kỹ thuật, rèn giữa thêm các kỹ thuật chính như: Bắt bước một, phát cầu, chắn cầu, tấn công, phòng thủ để mỗi cầu thủ có được trình độ chuyên môn tốt nhất. Tại các giải đấu, các tuyển thủ luôn ra sân thi đấu hết mình, không hề e ngại bất kỳ đối thủ nào và luôn hướng tới mục tiêu cao nhất là vượt qua Thái Lan - nền cầu mây top đầu thế giới.

Những thành tích của đội tuyển nữ thời gian gần đây sẽ là nguồn động lực lớn để cầu mây Việt Nam hướng đến những mục tiêu mới Ảnh: TAM NINH

Trong thành công của cầu mây Việt Nam, đặc biệt là các nội dung của nữ thời gian qua không thể không nhắc đến vai trò của HLV Trần Thị Vui. Là trụ cột ĐTQG liên tục từ năm 1998 đến 2003, Trần Thị Vui đóng vai trò quan trọng giúp cầu mây Việt Nam vươn lên bám đuổi Thái Lan quyết liệt, giành nhiều thành tích xuất sắc như chức vô địch thế giới 2000 hay HCB Asian Games năm 1998. Chính nhờ kinh nghiệm của những năm tháng là VĐV, Trần Thị Vui đã luôn đặt mình vào vị trí của các học trò. Cùng với các phương pháp huấn luyện bảo đảm sự khoa học, chặt chẽ, cô luôn tìm cách truyền cho học trò ý thức trách nhiệm trong tập luyện và sự mạnh mẽ, bền bỉ cũng như tinh thần không bao giờ bỏ cuộc khi thi đấu. Phong cách huấn luyện, chỉ đạo quyết liệt theo một cách riêng cùng sự điềm tĩnh của HLV Trần Thị Vui luôn là nguồn động lực lớn giúp các học trò thi đấu máu lửa, quyết liệt trên sân.

HLV Trần Thị Vui bày tỏ: "Chúng tôi đang sở hữu những cầu thủ xuất sắc như Nguyễn Thị Yến, Nguyễn Thị Ngọc Huyền, Trần Thị Ngọc Yến, Nguyễn Thị My - những người từng giành HCV Asian Games 19. Tuy nhiên, nếu không có sự đầu tư và phát triển phong trào mạnh mẽ hơn, chúng ta sẽ gặp khó khăn trong việc duy trì thành tích lâu dài". HLV Trần Thị Vui hy vọng, với những thành công gần đây, cầu mây Việt Nam sẽ nhận được sự quan tâm nhiều hơn để phát triển bền vững trong tương lai.■

TIN THỂ THAO

Gần 400 VĐV dự giải Vovinam quốc gia

Diễn ra đến ngày 24.4 tại Nghệ An, Giải Vovinam các đội mạnh quốc gia 2025 quy tụ gần 400 VĐV tranh tài tại 48 bộ huy chương ở 2 nội dung đối kháng và biểu diễn quyền. Nội dung đối kháng có 26 bộ huy chương, chia theo 14 hạng cân nam (từ 45 kg đến trên 92 kg) và 12 hạng cân nữ (từ 42 kg đến trên 75 kg). Nội dung biểu diễn quyền thi đấu 22 bộ huy chương gồm: Đơn luyện, song luyện, đa luyện, quyền đồng đội và các nội dung kỹ thuật.

Giải là dịp để các địa phương đánh giá lực lượng, đồng thời là cơ hội cho các tuyển thủ cọ xát, duy trì phong độ, chuẩn bị cho SEA Games 33 vào cuối năm.

L.H

Giải cờ tướng VĐQG 2025

Diễn ra tại TP.HCM từ ngày 19 - 28.4, Giải cờ tướng VĐQG 2025 có sự tham dự của 14 đơn vị trong cả nước với gần 130 kỳ thủ. Kỳ vương Vũ Quốc Đạt (TP. HCM) đang là nhà ĐKVĐ cờ tiêu chuẩn nhưng năm nay sẽ gặp phải sự cạnh tranh quyết liệt đến từ các đối thủ mạnh như Lại Lý Huynh (Bình Dương), Nguyễn Thành Bảo, Hà Văn Tiến (Bình Phước), Tôn Thất Nhật Tân (Đà Nẵng) hay Nguyễn Minh Nhật Quang (TP.HCM). Tương tự, nhà vô địch nữ Nguyễn Hoàng Yến sẽ phải rất nỗ lực bảo vệ "ngôi hậu" của mình trước sự cạnh tranh của những Đàm Thị Thùy Dung (TP.HCM), Hồ Thị Thanh Hồng (Bình Định), Lê Thị Kim Loan, Phạm Thu Hà (Hà Nội)…

Ở nội dung cờ tiêu chuẩn, các kỳ thủ thi đấu theo hệ Thụy Sỹ 7 ván để chọn ra 8 kỳ thủ nam, 8 kỳ thủ nữ có thành tích tốt nhất vào vòng loại trực tiếp. Ngoài cờ tiêu chuẩn, các kỳ thủ còn thi đấu cờ nhanh và cờ chớp.

H.L

Quân đội nhất toàn đoàn giải Boxing quốc gia

Giải Boxing các đội mạnh toàn quốc 2025 vừa diễn ra tại tỉnh Đắk Lắk quy tụ gần 450 VĐV đến từ 48 CLB thuộc 39 đơn vị, thi đấu ở 2 nhóm tuổi 17-18 và 19-40 nam, nữ. Kết thúc giải, các võ sĩ của Quân đội đã thi đấu ấn tượng khi giành 11 HCV, 5 HCB và 3 HCĐ để xếp hạng nhất toàn đoàn. Đoàn Hà Nội xếp hạng nhì với 8 HCV, 9 HCB, 2 HCĐ, trong khi TP.HCM xếp hạng ba với 5 HCV, 10 HCB, 2 HCĐ.

Giải đấu là dịp đánh giá quá trình tập luyện và khả năng thi đấu của các VĐV trong hệ thống các ĐTQG. Đồng thời, đây cũng là dịp để phát hiện và tuyển chọn những VĐV trẻ triển vọng nhằm bồi dưỡng, đào tạo bổ sung cho các đội tuyển, hướng tới Giải Boxing trẻ châu Á vào cuối tháng 4 ở Jordan và đặc biệt là mục tiêu giành thành tích cao tại SEA Games 33 ở Thái Lan vào cuối năm.

V.H

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, Q. Ba Đình, Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, P. Võ Thị Sáu, Q.3, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Phương Sài, TP Nha Trang, Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, Q. Sơn Trà, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Hàn Quốc quyết tâm xóa bỏ mặt tối của AI

● ĐÔNG MAI

Vụ bắt giữ 23 cá nhân điều hành phòng chat deepfake khiêu dâm trên Telegram mới đây đã phơi bày một mặt tối của công nghệ AI và cảnh báo về sự bùng nổ tội phạm tình dục kỹ thuật số tại Hàn Quốc.

Theo *South China Morning Post,* Hàn Quốc đang đối mặt với làn sóng lạm dụng công nghệ AI để tạo ra các video khiêu dâm giả mạo. Nạn nhân lẫn thủ phạm thường ở độ tuổi thanh thiếu niên.

Ngày 13.4, Cơ quan Cảnh sát Bắc Gyeonggi thông báo đã bắt giữ 23 người điều hành phòng chat riêng trên Telegram vì vi phạm Đạo luật bảo vệ trẻ em và thanh thiếu niên khỏi tội phạm tình dục, cùng Đạo luật đặc biệt về trừng phạt tội phạm bạo lực tình dục. Trong số này, 13 người bị giam giữ chính thức và 60 đối tượng khác tham gia nhóm chat cũng bị bắt. Băng nhóm này đã sản xuất hơn 1.100 video deepfake khiêu dâm, bao gồm cả hình ảnh của khoảng 30 người nổi tiếng, trong đó có thành viên các nhóm nhạc nữ. Đây được xem là một trong những vụ bê bối lớn nhất liên quan đến deepfake trong giới giải trí Hàn Quốc.

Một cuộc biểu tình lên án xu hướng deepfake khiêu dâm

Một vụ án gần đây cho thấy một nghi phạm 28 tuổi bị kết án 5 năm tù vì tạo video deepfake từ ảnh của hàng chục nữ sinh, trong đó có cựu sinh viên Đại học Quốc gia Seoul. Tổng cộng có 400 video khiêu dâm được sản xuất và phát tán. Tòa án gọi đây là hành vi "sỉ nhục không thể diễn tả được". Sau vụ việc này, nhiều nạn nhân tiếp tục lên tiếng khi phát hiện ảnh kỷ yếu và thông tin cá nhân bị sử dụng để tạo video đồi trụy lan truyền trên mạng. Telegram trở thành nền tảng chính để phát tán các nội dung này, với một số kênh thu hút tới hơn 20.000 người đăng ký.

Tổng thống Hàn Quốc đã lên tiếng lên án hiện tượng này trong một cuộc họp nội các, khẳng định đây là hành vi phạm tội chứ không phải trò đùa. Ông nhấn mạnh: "Phần lớn nạn nhân là trẻ vị thành niên, còn thủ phạm cũng ở độ tuổi rất trẻ".

Hồi tháng 1, cảnh sát Seoul đã bắt giữ một đường dây deepfake quy mô lớn nhắm vào sinh viên nữ tại trường học. Nhóm thủ phạm, đứng đầu là một sinh viên mới tốt nghiệp 24 tuổi, đã tạo và phát tán video khiêu dâm giả mạo của 234 nạn nhân trong vòng 4 năm. Họ sử dụng công nghệ AI để ghép khuôn mặt nạn nhân lên cơ thể khỏa thân rồi lan truyền video qua Telegram.

Trung tâm hỗ trợ nạn nhân tội phạm tình dục kỹ thuật số Hàn Quốc cho biết, tính đến năm 2024, đã có 10.305 người tìm đến xin giúp đỡ. Trong số đó 72,1% là nữ giới, chủ yếu tìm kiếm sự hỗ trợ pháp lý, xóa phương tiện truyền thông, tư vấn tâm lý hoặc chuyển hồ sơ đến cơ quan chức năng.

Theo thống kê của Bộ Bình đẳng giới và Viện Nhân quyền Phụ nữ Hàn Quốc, năm 2024 trung tâm đã nhận 1.384 báo cáo về hình ảnh bị chỉnh sửa và phát tán, cao gấp ba lần so với năm 2023. Trong đó, 92,6% nạn nhân là thiếu niên, bao gồm cả học sinh tiểu học. Park Sung Hye (người đứng đầu nhóm hỗ trợ) của trung tâm cho biết, nhiều trẻ em dưới 10 tuổi đã trở thành nạn nhân hoặc thủ phạm, do AI ngày càng dễ sử dụng. "Thậm chí có trường hợp học sinh lấy ảnh giáo viên hoặc bạn học để tạo video giả rồi chia sẻ như trò đùa", bà nói. Bà cũng cảnh báo rằng các nội dung giả mạo ngày càng tinh vi, trông rất giống thật, khiến nạn nhân khó chứng minh và xóa bỏ.

Trước sự gia tăng chóng mặt của tội phạm deepfake, Telegram đã thiết lập đường dây nóng với cảnh sát Hàn Quốc, nhằm xử lý kịp thời các nội dung vi phạm. Cuộc điều tra vẫn đang tiếp diễn để xác minh liệu nền tảng này có tiếp tay cho tội phạm tình dục hay không.

Cơ quan Cảnh sát Quốc gia Hàn Quốc cam kết sẽ "truy quét tận gốc" tội phạm tình dục kỹ thuật số, đặc biệt là các hành vi lợi dụng công nghệ để xâm hại quyền riêng tư và danh dự của người khác. ■

CÂU CHUYỆN VĂN HÓA

Lời ước bất khả thi

● TÙNG QUANG

Trong cuộc phỏng vấn với tờ *San Francisco Chronicle* mới đây, đạo diễn Chris Columbus cho biết, ông ước mình có thể xóa bỏ cảnh phim ngắn có sự xuất hiện của ông Donald Trump khỏi bộ phim *Ở nhà một mình 2: Lạc ở New York (Home Alone 2: Lost in New York).* Nhà làm phim này thừa nhận 7 giây xuất hiện của ông Trump trong phim đã trở thành một lời nguyền, trở thành gánh nặng đối với ông và chỉ "ước cảnh phim đó biến mất".

Không biết "lời nguyền" ám ảnh đến mức nào mà nhà đạo diễn nổi tiếng như Chris Columbus chỉ biết ước chứ không dám mảy may hành động "một mình". Chỉ biết, lý do không thể cắt, theo như Columbus tiết lộ: "Nếu tôi cắt nó, có lẽ tôi sẽ bị trục xuất khỏi đất nước. Tôi sẽ bị coi là không đủ điều kiện để sống ở Mỹ, vì vậy tôi sẽ phải quay lại Italia hoặc gì đó".

Xem ra, lời giải thích của đạo diễn 67 tuổi vốn sinh ra tại Pennsylvania (Mỹ) trong một gia đình gốc Italia có lý trước chiến dịch thần tốc trục xuất người nhập cư. Trước đây, vào năm 2018, Tập đoàn Phát thanh - Truyền hình Canada (CBC) đã cắt cảnh có Tổng thống Mỹ Donald Trump trong bộ phim này để nhường chỗ cho quảng cáo. Nhưng đó là CBC và thời điểm ngài Trump chưa là Tổng thống. Còn bây giờ sẽ khác, chỉ là một cá nhân và cá nhân đó vẫn muốn ở lại xứ sở tự do.

Trong phim, ông Trump xuất hiện với tạo hình là một người đàn ông mặc áo măng tô đen, thắt cà vạt đỏ, khi cậu bé Kevin, do diễn viên Macaulay Culkin thủ vai, bị lạc gia đình và đang vất vả tìm đường trong khách sạn. "Xuống sảnh và rẽ trái", ông Trump đáp lời Kevin. Vỏn vẹn 7 giây thôi nhưng bây giờ đâm ra khó xử. Thời điểm quay *Ở nhà một mình 2*, khách sạn Plaza thuộc sở hữu của ông Trump. Đạo diễn Chris Columbus từng tiết lộ với Business Insider vào năm 2020 rằng, tỉ phú này đã ít nhiều gây sức ép để được xuất hiện trong phim. Theo lời Columbus, đoàn phim muốn quay tại khách sạn Plaza và đã trả tiền cho điều đó nhưng ông Trump đưa ra đề nghị rằng đoàn phim chỉ được quay ở đây nếu ông có mặt trong tác phẩm. "Vì vậy, chúng tôi đã đồng ý đưa ông ấy vào phim", nhà làm phim kỳ cựu nhớ lại.

Thế nhưng, theo như ông Trump thì ngược lại. Viết trên Truth Social, ông Trump cho biết, Chris Columbus đã "năn nỉ" ông xuất hiện trong *Ở nhà một mình 2*. "Tôi rất bận rộn và không muốn làm điều đó. Nhưng họ rất tử tế và trên hết là rất kiên trì. Tôi đã đồng ý và phần còn lại trở thành lịch sử. Vai diễn khách mời đó đã vượn xa như tên lửa, bộ phim đã đạt được thành công lớn và vẫn được đón nhận nồng nhiệt, đặc biệt là vào mùa Giáng sinh. Mọi người gọi cho tôi mỗi khi phim được phát sóng", ông chia sẻ. Tổng thống Mỹ khẳng định mình không hề tác động để được tham gia bộ phim, đồng thời cho rằng Colombus đang muốn dùng chuyện này để gây chú ý.

Đâu là lời nói chân thật, xin miễn bình luận. Chỉ biết, ông Trump vừa lọt top 100 người ảnh hưởng nhất thế giới năm 2025 do tạp chí Time bình chọn. Lý do, theo như lời của phóng viên đề cử Brian Bennett: "Không có tổng thống thời hiện đại nào nắm quyền kiểm soát chính phủ Mỹ một cách mạnh mẽ như ông Donald Trump", và rằng: "Khi ông không cố gắng lái nền văn hóa Mỹ bằng cách gây sức ép buộc các công ty và trường đại học đóng cửa chương trình đa dạng, ông cũng khiến đồng minh lo lắng bằng cách đe dọa sở hữu Greenland và chấm dứt viện trợ cho Ukraine".

Khi văn hóa và giáo dục bị lèo lái bằng cách gây sức ép buộc, ắt hẳn, sẽ còn nhiều lời ước…■

Bác sĩ người Đức bị cáo buộc sát hại 15 bệnh nhân

Các công tố viên ở Thủ đô Berlin (Đức) cho biết, đã buộc tội một bác sĩ 40 tuổi ở thành phố này với 15 tội danh giết người, cáo buộc người này đã tiêm thuốc gây tử vong cho các bệnh nhân được chăm sóc giảm nhẹ.

Thông báo của văn phòng công tố cho thấy, bác sĩ này đã sát hại tổng cộng 15 bệnh nhân từ 56-94 tuổi, đang sử dụng dịch vụ điều dưỡng chăm sóc trong khoảng thời gian từ tháng 9.2021 đến tháng 7.2024. Người đàn ông này bị cáo buộc đã tiêm thuốc gây mê và sau đó là thuốc giãn cơ cho bệnh nhân mà không có chỉ định y tế hoặc không cho họ biết và được họ đồng ý. Việc làm này đã khiến các bệnh nhân bị tê liệt các cơ hô hấp, dẫn đến ngừng thở và tử vong trong vòng vài phút.

Đối tượng này bị giam giữ từ tháng 8.2024 và vẫn chưa bình luận gì về các cáo buộc. Người đàn ông này, không được nêu tên chính thức theo luật riêng tư của Đức, ban đầu bị tình nghi liên quan đến 4 cái chết vào năm 2024, sau khi bị cáo buộc đốt nhà của các nạn nhân.

L.YẾN